

AVDITORIJ
Portorož - Portorose

Casino Portorož d.d.
40 let v družbi

Novoletni gala koncert

Orkester Slovenske filharmonije

GEORGE PEHLIVANIAN
dirigent

OLGA KAMINSKA
sopran

SERGEJ KISELEV
tenor

ANJA BUKOVEC
violina

30.12.04* 20.00
info: 05/67 66 777

LIFECASS HOTELS & RESORTS **VINAKOPER** **KOVARNA - MASČARNA** PORTOROŽ

NOVOLETNO VOŠČILO

Spoštovani bralci!
Ob vseh lepih željah,
ki ste jih deležni v teh dneh,
vam mi želimo
še nekaj:
jasnih misli,
odkritega pogleda
in poguma
v mislih, besedah in dejanjih.

Svet krajevne skupnosti Portorož
in uredniški odbor Portorožana

Vam ni do kuhanja?
Prirejate cocktail party,
banket, slavnostno kosilo
ali večerjo, piknik? Pokli-
čite nas, izberite kraj in
čas Vašega dogodka, za
ostalo poskrbimo mi. V prijetni družbi in ob odlični ponudbi.
Vas bomo pogostili po Vašem okusu.
Želimo Vam vesele božične in novoletne praznike!

Ordnina
Trattoria Cafe Bar

ARTES

NEPREMIČNINE d.o.o.

Obala 13, PORTOROŽ
05/67-48-202

PROMET Z NEPREMIČNINAMI
www.artes-nepremicnine.si

IZ VSEBINE

- ☛ Naši obrazi: Portorožanovi raznašalci
- ☛ Imperij vrača udarec
- ☛ Človek in prostor

Raznašalci Portorožana ali ljudje »dobre volje«

V štirinajstih letih odkar izhaja, se je pri Portorožanu spletla pravicata mreža prostovoljcev, ki vsak po svoje prispevajo k njegovemu nastajanju: od tistih, ki pišejo, fotografirajo ali ga urejajo do onih, ki ga - raznašajo. Da, prav raznašalci so ključni člen pri časopisu na poti do svojih bralcev! Portorožana deloma pošiljamo po pošti (kdor si želi zagotoviti svoj izvod po pošti, lahko pokliče v uredništvo, pa mu bodo razložili, kako in kaj), večino ga distribuiramo preko nekaterih trgovin v piranski občini, deloma pa – pretežno po Portorožu, kjer je tudi sedež uredništva in po katerem, nenazadnje, nosi tudi svoje ime, čeprav se pri objavljanju informacij še zdaleč ne omejuje zgolj na Portorož (tako kot se denimo revija Mladina ne ubada samo z mladinsko problematiko) - ga po nekaterih soseskah raznosijo prostovoljci (za vsako gospodinjstvo je predviden brezplačen izvod, seveda pa se uredništvo ne brani prostovoljnih prispevkov, ki so namenjeni izključno pokrivanju stroškov izdajanja časopisa). Nekateri so v Portorožanovi mreži prostovoljcev že od vsega začetka, drugi so se pridružili kasneje, vsem pa je v veselje bralcem prinesiti svež izvod časopisa, ki je kot nekakšen stalni, živi stik s krajem, kjer živijo in (ali) delajo, kot nekakšen člen, ki ljudi povezuje v skupnost. Ljudi, ki raznašajo Portorožana, ni malo: od tistih, ki razdelijo pet ali deset izvodov svojim prijateljem ali znancem do onih, ki so pravi razpečevalci, saj jih raznosijo po petdeset in več...

Nekatere tokrat samo imenujemo, z drugimi smo uspeli malo pokramljati ali jih celo prepričati, da objavimo njihovo sliko, nekateri spet so zamahnili z roko, češ »pustite hvalospeve, raznašanje mi je v čisto veselje«... Res je, v Portorožanov splet so vpeti najrazličnejši ljudje, ki bi jim, s čeprav že malce izrabljeno frazo, lahko rekli

»ljudje dobre volje« (kar ne pomeni, da se zmeraj smeji, da ne bo pomote). Portorožan se jim za dolgoletni trud in vztrajnost lahko zahvali samo na ta način, z drobno pozornostjo na svojih straneh in z javno zahvalo. In kdo so vsi, ki redno skrbijo, da lahko berete svoj izvod Portorožana (mogoče tudi tega, ki ga držite pravkar v rokah)? Na *Stopniški poti* ga svojim sosedom razdeli **Jasna Nedeljковиč**, na *Stari cesti Zlata Fojan*, v *Zatišju Pina Božič*, v *Vilfanovo ulico* ga odnese **Majda Braghieri**, na *Prečno pot* **Milan Timič**, v *Luciji* ga v svojem bloku razdeli **Janja Marn Golob**, v zadnjem času ga po *Sečovljah* deli **Sebastjan Baštjančič**, po malem pa ga raznašajo tudi ostali Portorožanovi sodelavci in člani uredništva. Zagotovo glavni steber distribucije (in seveda tudi uredništva, saj je odgovorni urednik Portorožana ter njegov ustanovitelj) je

Mitja Jančar s *Poti pomorščakov*, ki si je že od Portorožanovih začetkov prevzel nalogo napornega razpečevanja časopisa po nekaterih trgovinah v naši občini. Komaj smo ga prepričali, da je pristal na objavo svoje fotografije, na kateri – simbolično – nosi težak tovor (vendar vam zagotavljamo, da je Portorožan še mnogo bolj naporen, v dobesednem in prenesenem pomenu, a nam je vsem v veselje).

Mirko Orlič s *Strme poti*: »Portorožana raznašam z velikim veseljem. Srečujem se s sosedi – z bližnjimi ter oddaljenimi – ter se z njimi pogovarjam. S klepetom o vsakdanjih stvareh, včasih pa tudi z obujanjem spominov, poglobljamo naše znanstvo. Vsem, ki jih osebno ne bom srečal, želim vesele božične in novoletne praznike.«

Vera Fuks s *Senčne poti*: »Raznašanje Portorožana mi je resnično v veliko zadovoljstvo. Še zlasti, ker gre za zelo priljubljen časopis. Sama ga na območju stolpičev na *Senčni poti* raznosim okrog 50 izvodov, občasno pa ga odnesem tudi članom Društva invalidov Piran v *Svetem Petru in Novi vasi*. Tudi oni se ga razveselijo, saj v njem vsakdo najde kaj zase.«

Vam in vašim najbližjim
želimo
vesele božične praznike
in da bi vam sončni žarki v
prihajajočem letu 2005,
v vsakodnevne trenutke delovnih
izzivov in osebnih preiskujenj,
prinesli obilo poslovnih uspehov,
prijaznih misli,
zadovoljstva in osebne sreče.

St. BERNARDIN

133

Cesarina Smrekar iz Vilfanove ulice: »Portorožana od vsega začetka raznašam na območju Vilfanove ulice. Včasih kak izvod ostane, pa ga odnesem na piransko skupnost Italijanov ali ga izročim komu, ki ni iz naše ulice. Nikoli ne ostane. Portorožana ljudem najraje dam neposredno v roke, saj se tako utrjujejo pristrčni sosedski odnosi. To je lepa navada, ki jo bi rada ohranila

tudi v prihodnje.«

Vida Timič s Prečne poti: »Portorožana od vsega začetka raznašam v naši ulici. Letos mi je pri tem v veliko pomoč gospa Ondina Firm. Prav ob raznašanju Portorožana sem spoznala vse ljudi v ulici, prej vseh sploh nisem poznala. Tudi po tej zaslugi imamo izjemno prijateljske odnose. V preteklih letih sem od sosedov zbrala veliko prostovoljnih prispevkov za Portorožana. Po novem letu se nameravam ponovno posvetiti zbiranju prostovoljnih prispevkov.«

Ivanka Cividini s Kopske ceste: »V veliko veselje mi je, da že dolga leta raznašam Portorožana stanovalcem v naši soseski. V novem letu želim vsem veliko sreče, predvsem zdravja, saj ostalo tako pride samo od sebe.«

Tomaž Kunst s Cvetne poti: »Na Cvetni poti z velikim veseljem raznosim okrog 25 izvodov Portorožana. Prav vsakdo se časopisa razveseli. Vsem ob prihajajočih se praznikih želim veliko dobrega.«

Silva Kriznik iz Mirnega kota: »Natanko 23 izvodov Portorožana raznosim po Mirnem kotu in nekaj malega na Stari cesti. Ljudje ga nestrno pričakujejo, zlasti starejši krajanji se ga zelo razveselijo. Naj sklenem z iskrenim voščilom za vse ljudi: Iskrene besede, pristrčen nasmeh, prijateljstvo, ljubezen in sreča naj bodo vtkani v prihajajoče se leto 2005!«

Kira Zorman raznaša Portorožana že od malih nog – tako rekoč ji je bilo »usojeno« - in sicer svojim sosedom na Kosmačevi ulici v Luciji. Letos, ko je postala študentka v Ljubljani, bo raznašanje mogoče kdaj »preskočila«, pa bodo sosodje Portorožana poiskali kar v bližnji trgovini.

Pripravila: Livija Sikur Zorman in Andrej Žnidarčič

Drage bralke, dragi bralci!

Za Portorožanom, njegovim uredništvom in sodelavci je bilo letošnje leto milo rečeno nevihtno. Ne bi ponavljali zakaj, pozorni bralke in bralci ste si tako ali drugače lahko sami naredili približno sliko o vsem dogajanju, nekateri ste mogoče celo prišli bistvu do dna: da se je Portorožan v tem majhnem, včasih prav zato hlem lokalnem prostoru pač trudil biti drugačen, alternativni medij, ki se je poskušal - kolikor je seveda bilo v njegovi moči - zoperstavljati monopolom moči, kar je nazadnje privedlo do začasne, več kot polletne prekinitve njegovega izhajanja. Nekateri ste, po ponovnem začetku izhajanja, radikalizacijo Portorožanove vsebine sprejeli z odobravanjem in nas vzpodbujali, naj ne klonemo pred pritiski, ampak naj pogumno vztrajamo. Druge - nevajene odkritega, »v celofan neovitega« načina pisanja - je radikalnost osupnila, če že ne kar prestrašila (češ, »kar je preveč je preveč« ali »le kje je naš stari Portorožan«, pa »kako si upajo kaj takega«, na enem od borčevskih srečanj v Portorožu, ko naj bi županja zaman (sestane) je namreč degeneriral v vse splošni nered) poskušala opraviti nekaj običajne rutinske predvolilne propagande med svojimi sicer najzvestejšimi volilci, so najbolj goreči stari bojevniki - kot so nas seznanili očitvidci - zahtevali, da »jih je (nekateri portorožanovce, seveda) treba ustaviti, ker so premočni«, prva številka pa je v Piranu doživela celo poskus klasične zaplembe in sicer je eden od šefov pri javnem podjetju Okolje svojim podrejenim delavcem v poslovnem prostoru na Zelenjavnem trgu lep kupček Portorožana meni nič tebi nič lastnoročno odnesel (težko je verjeti, a je žal resnično). Spet tretji so začeli potihoma in celo javno razglabljeni, češ, spregledali smo jih: »portorožanovci hočejo preprosto prevzeti oblast«. Da, takšno je stanje duha konec leta gospodovega 2004 na tem našem koncu, za devetimi gorami in vodami, v tem našem malem »Grumovem mestu Gogi«.

Pa kaj bi preveč modrovali zdaj, ob koncu leta in premlevali težke misli - teh imamo ljudje že tako več kot dovolj. Zdaj je čas svetlobe, odpiranja srca in dobrote, čas je, da preženemo črne vrane iz naših glav in z (za)upanjem zremo naprej. Želimo si, da bi bili skupaj še naprej, tudi naslednje leto, ki bo petnajsto (!) leto Portorožanovega izhajanja. Bodimo skupaj, naredimo kaj dobrega zase in za vse. Srečno!

Uredništvo

Podjetje za inženirske storitve d.o.o.

15 let uspešnega poslovanja

Vesel Božič in Srečno Novo Leto 2005

VELIKA NAGRADNA IGRA
silverstar
Tedenska žrebanja
Prva nagrada: 250 € v igralnih žetonih

VELIKA NAGRADA
Audi A6

Veliko Sreče
vam želimo
v novem
letu 2005.

Zaključno
žrebanje:
8. januarja 2005
ob 23.00 uri

Grand
Casino Portorož
Casino Portorož dd.
d.o.o. družba

www.casino.si

NOVOLETNA POSLANICA

V decembrskem času se Sonce zadržuje v drugih krajih, mrak prekrije vse, kar nas obdaja, v nas pa se prižgejo lučke. V vseh bitjih, malih in velikih, revnih in bogatih, v vseh je lučka.

Včasih so bili deležni vsi do zadnjega hlapca Bachove glasbe – vsi so hodili v cerkev. Bach je bil skladatelj in cerkveni organist. Ni pisal za cerkev, z glasbo je izražal svoja globoka občutja, svojo vero v dobro, lepo in pravično. Ta vera je ljudem pomagala živeti in jih dvigala k plemenitim idejam. Krepila je človeško dostojanstvo v časih epidemij, vojn, revščine in ekonomskega izkoriščanja.

Danes nam je Bach tuj. Opustili smo vero. Dostojanstvo temelji na imetju.

Bach je še vedno v cerkvi, a tam ni več ljudi. Bach je tudi v koncertni dvorani in tudi tam ni ljudi. Redki so, ki doživljajo Bacha tako, kot so ga včasih množice.

Pred stoletji so se ljudje ob nedeljah umili, se praznično oblekli in šli v cerkev. V posvečenem prostoru so bili vsi enaki. Zamaknjeno so zrl predse, za vse so igrale orgle, za vse je govoril duhovnik, so gorele sveče, visele podobe in je sijala mavrična svetloba. Mašo so doživeli kot velik praznik, orgelska glasba, petje in molitev jih je odnesla v višave, duhovnik jim je govoril o moralni in njih skozi zgodbe iz svetega pisma učil živeti.

Tega vzdušja ne more nadomestiti TV v udobnem stanovanju. Bach bobni iz škatle, mi pa tačas grizemo krompirček. Ni pravi prostor, ni rituala, ni družbene skupnosti.

Torej je današnje življenje, če pomislim na Bacha, siromašnejše. Oropani smo vere, lepega doživetja, ki bi nas povzdignilo in oplemenitilo, odpeljalo od hlada vsakdanjega življenja, prežetega z bojem za kruh, ki danes ni več boj za preživetje ampak bolj grabljenje dobrin,

s katerimi se tolažimo.

Pred stoletji so se ljudje tolažili z nebesi, danes se z materialnim Nebes seveda človek ni dosegel, a upanje je gojil in to upanje je usmerjalo njegova dejanja in plemenitilo njegove misli. Danes se zdi, da lahko doseže nebesa. Zato ne rabi več upanja. Vse si je pridobil in vse lahko otipa. A srečen ni nič bolj kot prej.

Nima vsega. Ne čuti več, kar je čutil človek pred stoletji, ne doživlja več veličastne glasbe, modrih besed in občutka pripadnosti. Svečanost, glasbo in nauk so zamenjali imetje, hrup in grde novice. Danes ni nikogar, ki bi nas opominjal na etiko in naša vest spi. Naša družba sovraži cerkveno ustanovo zaradi grehov njenih predstavnikov in zanemarija dva tisoč let stare krščanske nauke. Zakoni so sicer napisani zato, da branijo etiko, a razmnožili so se zaradi raznovrstnosti človekovih grehov in ne branijo več pravice in etike, ampak branijo človeka pred kaznijo. Človek vpije, da ni kriv, čeprav v srcu ve, da je. A glas v srcu je čedalje tišji.

Res je, da smo po eni strani bogatejši - nismo lačni in ne zebe nas. A lačni smo lepega, zebe nas zaradi temnih stvari današnjega časa. Lačni smo in zebe nas. Le razlog ni več isti. Nekdaj so lačni imeli boga, danes smo lačni boga, to je vere, ljubezni in upanja.

Čemu ta nostalgija po starih časih in kritika današnjega? Ali izraža željo po vrnitvi v stare čase? Ne. Le opozarja na neravnovesje pri zadovoljevanju človekovih potreb, na presitost na fizični ravni pa na lakoto na duševni in duhovni ravni.

Ob vseh izkušnjah in zgodovinskem spominu bi lahko naredili družbo boljšo, če bi hoteli.

Nada Kozina

CRUISE & FERRY CENTER
TURISTIČNA AGENCIJA

Specialisti za križarjenja in vse vrste prevozov: Trajektni, letalski in železniški.
Počitnice in hoteli po vsem svetu.

Ekskluzivno zastopamo naslednje družbe:
Costa Crociere, MSC Crociere, Louis Cruises, Royal Caribbean & Celebrity Cruises, Carnival, Princess, Cunard, Minoan Lines, Superfast & BSF, G&A, Anek, GNV, Corsica & Sardinia Ferries, Moby Lines, Jadrolinija, Tirrenia, SNAV, SEM, P&O, Viking, Trenitalia, Britrail, Amtrak, Finnrail, ...

Cruise & Ferry Center, Obrtna cona - Liminjanska 94b, Lucija
Pričakujemo vas od 10.00 – 18.00 ure.
Pokličite: **(05) 67 10 777**
www.cruise-ferry-center.com

IMPERIJ VRAČA UDAREC

Pa se je zgodilo. Očitno je bilo samo vprašanje časa, kdaj se bo kapitalski imperij spravil na Komisijo za prostor pri Krajevni skupnosti Portorož, točneje na njene člane. Za osvežitev spomina: Komisija za prostor portoroške krajevne skupnosti je letošnje poletje k razpravi o prostorskih načrtih v občini Piran, predvsem za območje središča Portoroža in marino v Luciji, uspela pritegniti najširšo javnost. Uspelo pa ji je še več, vrniti upanje v demokratično, javno in odgovorno reševanje razvojnih problemov. Argumenti strokovne in ostale javnosti so prispevali, da je tudi Občinski svet občine Piran spoznal neprimernost predlaganih načrtov in tako, vsaj začasno, pristrigel peruti grabežljivemu kapitalu, ki je nameraval kovati ogromne dobičke na račun javnega premoženja. To pa seveda tistim, ki jim je edini cilj brezobzirna pozidava Portoroža, kajpak ni bilo po volji. Tako je bilo seveda samo vprašanje časa, kdaj se bo sprožila reakcija v škodo članov Komisije za prostor. In res, napad je bil, očitno dirigiran, pravcata orkestralna uglašenos, preko časopisnih občil, poslušni eksekutorji pa so bili novinarji, »novi psi čuvaji«*, bojevniki iz prvih vrst: najprej dopisnica Dnevnika Danica Cmrečnjak, za njo Delov dopisnik Boris Šuligoj, nazadnje pa še anonimni TK v Primorskih novicah, ki so prav po šolsko pokazali, kako se zvesto služi kapitalu na račun javnih interesov in neresnice.

Kako utišati portoroško Komisijo za prostor?

Dnevnik je predsedniku Komisije za prostor pri KS Portorož, **Borisu Stepanovu**, v članku z naslovom *Arhitekt Boris Stepanov se požižga na dovoljenje*, posvetil tretjino udarne druge strani, Delo je dan kasneje, v članku *Nedovoljene gradnje sredi Portoroža inšpektorji ne poznajo*, prav tako žrtvovalo tretjino dragocene lokalne časopisne strani, Primorske novice pa zadnjo stran, za katero vemo, da je – za prvo – najbolj na očeh bralcev. Čeprav je količina prelitega črnila v obratnem sorazmerju s kakovostjo člankov, pa so vsi komisiji nehote priznali pomen, kakršnega se njeni člani ne bi nikoli nadejali. A, ker je Komisija za prostor KS Portorož pri sprejemanju nesprejemljivih prostorskih aktov v piranski občini očitno relevanten motilni element, jo je bilo pač treba javno diskreditirati, ji vzeti verodostojnost, jo očrniti in v največji mogoči meri osramotiti, jo skratka nekako utišati. Za kar so seveda mediji, ki kontrolirajo javnost, najpripravnejši. Pa čeprav s potvarjanjem dejstev in sugeriranjem sprevrženih zaključkov, z insinuiranjem in pozivanjem na linčanje. To se dela s pomočjo ubogljivih novinarjev, ki želijo ugajati tistim, ki omogočajo ugled in podeljujejo časti. Ti niti več ne rabijo posebnega naročila, pač pa že sami, z visoko stopnjo avtocenzure, vedo, kaj je njihovim gospodarjem všeč in kako se jim bodo najbolje prikupili. *Cenzura je veliko bolj učinkovita, kadar so interesi gospodarja čudežno enaki interesom »informacije«*. Takrat je novinar fantastično svoboden. In je srečen. Za nagrado se mu podeli pravica,

- ... varuhi »politične korektnosti« filistrsko pregledujejo, koliko črnega imajo za nohtom posameznice in posamezniki... (**Rastko Močnik**, Ali se novinarstvo lahko upre svojem zatonu?)

da verjame, kako je močan.** Kajpak, saj odloča o življenju in smrti.

Naj visi!

Ozadje celotne časopisne zgodbe je v tem, da je bivša žena Borisa Stepanova, sicer njegova neposredna sosedka, svojo hišo na Strmi poti v Portorožu domnevno na črno

Vlogo nekdanjih prangerjev (sramotilnih stebrov) danes pogosto prevzemajo množični mediji.

nadgradila za eno ali dve nadstropji. Stepanov – po poklicu arhitekt – naj bi grešil, ker da naj bi mu to bilo znano, pa zato ker naj bi vodil dokumentacijo in podobno. Da ne bo nesporazuma, nikakor ne opravičujemo katerekoli nedovoljene gradnje, nasprotno, črne gradnje je treba dosledno preganjati, saj so v naši občini eden najhujših pro-

blemov. Toda za črno gradnjo je odgovoren lahko samo njen lastnik in nikakor ne kdo drug, še najmanj sosed, pa čeprav je bivši zakonec. **Cmrečnjakova** pa – z namigovanjem o vpletenosti v črno gradnjo bivše žene – bralstvu naravnost šepeta žaljivo obdolžitev na račun predsednika Komisije za prostor, ki je v zadnjih mesecih nekaterim močno stopila na prste, čeprav iz nadaljevanja članka izhaja, da je za gradnjo odgovorna lastnica, torej Stepanova bivša žena in sosedka. A to objektivno dejstvo Cmrečnjakove ne ovira, da ne bi Stepanovu v podtonu očitala sprenevedanja, oziroma da se Stepanov požižga na dovoljenje, kakor da bi bil on domnevni črnograditelj. Članek je eno samo namigovanje, katerega namen je zamegljevanje dejstev, s čemer se želi ustvariti vtis o Stepanovi krivdi oziroma odgovornosti za črno gradnjo, čeprav je očitno nasprotno, zaključuje pa s pozivom na linčanje: »Portorožani se nadejajo, da bodo inšpektorji vendarle ukrepali«. Predvsem pa Dnevnikova dopisnica mentalno podhranjenemu bralcu sugerira in pokaže, češ, glejte, to je tisti, ki vodi Komisijo za prostor pri KS Portorož in ki je imela največ »zaslug« (navednice so njene), da so se »družbeno škodljivi lokacijski načrti«, kot jih je imenovala celo piranska županja, sesuli.

Ker je črna gradnja ne samo protipravno, pač pa tudi nemoralno dejanje, se seveda površno mislečemu bralcu ponuja zaključek: ker so člani komisije, njen predsednik pa kot vzor, nemoralni ljudje, tudi Komisija za prostor pri KS Portorož ne more biti nič prida, torej brez ugleda in dostojanstva (čeprav šteje komisija več kot 20 članov). Taki zaključki so seveda žaljivi in nedostojni tudi za stenografski časopis, saj je Komisija za prostor prispevala pomemben delež k demokratizaciji piranskega družbenega prostora, vzpodbudila javno razpravo o prihodnosti piranske občine pa, da je do-tedaj anonimna javnost samozavestno vstopila v politično sfero. Podobne premike

»kot v Dnevniku lahko najdemo dan kasneje tudi pri dopisniku Dela, gospodu Šuligoju, ki sicer sprva ne more zaobiti za verodostojnost članka neznosnega dejstva, da Stepanov pravzaprav ni kriv. Toda nadaljevanje je naravnost uničujoče: s črno gradnjo sicer nima nič - toda (!) - z njo je povezan, ker je kršiteljica njegova bivša (!) žena. Kar v nadaljevanju še stopnjuje, češ da je Stepanov vedel (!) za gradnjo brez ustreznih dovoljenj, še več »z gradnjo je soglašal tudi sam Boris Stepanov (najbrž prav toliko kot občina Piran, ki je izdala lokacijsko informacijo - op. avtorja-a). Podobna namigovanja in prepisovanje so

• ... ni že vnaprej odločeno, da naj bi novinarka in novinarji morali biti zgolj »psi čuvaji« vsakokratnega gospostva. Narobe: lahko so tudi dejavniki osvobajanja, tisti, ki trgajo vezi gospostva, ki odpirajo nova obzorja in napovedujejo nove oblike sožitja in sodelovanja. (Rastko Močnik: Ali se novinarstvo lahko upre svojemu zatonu?)

mu kolektivna oziroma objektivna krivda, to je odgovornost za dejanja drugega, njegove sosedje in bivše žene. Najhujša stopnja krivde pa naj bi bila v tem, da je za to vedel. Članki so naravnost orwelovski, saj se Stepanovu, kot storjena dejanja, očitajo: njegov namen, vedenje, kaj da je mislil, zagotovo tudi, da svoje bivše žene ni ovajal inšpekciji, ipd.

Z očitanjem krivde, da je z omenjeno črno gradnjo povezan predsednik Komisije za prostor pri KS Portorož, ki je dosegla zamrznitev spornih prostorskih načrtov, se bralcu sugerira zaključek o njeni dvoličnosti oziroma, da ni več vredna zaupanja; skratka, najbolje bi jo bilo kar ukiniti.

Ko torej preberemo vse tri naštete članke, lahko vidimo, da so imeli namen Borisa Ste-

panova pribiti na križ, ne izvemo pa bistvenega: kje, kdaj, kako in zakaj je iz tega hotel narediti medijsko afero. Teh vprašanj, na katerih sloni sleherna informacija, pa si novinarji, ko gre za to, da bi informirali - o informaciji, očitno nočejo zastaviti. Rajši se zadovoljijo s služenjem mogočnim. Svoj izdelek, informacijo, tako prodajajo kot katerikoli izdelek, ki ga je moči kupiti in prodati najboljšemu ponudniku. Rajši ostajajo novi psi čuvaji. In tako vsa časopisna občila namerno zanemarijo dejstvo, da je ravno Komisija za

• Nekoč je nek ameriški novinar filozofa **Noama Chomskega** vprašal: »Rad bi vedel, kako elita kontrolira medije?« Odgovoril je: »Kako kontrolirati General Motors? To ni vprašanje. Eliti ni treba kontrolirati General Motors. Saj je njena last.« (Serge Halimi: Novi psi čuvaji)

prostor odločilno prispevala k boljši osveščenosti o nameranih prostorskih posegih in k zamrznitvi nekaterih lokacijskih načrtov (za nekatere med njimi lahko danes, brez dlake na jeziku, trdimo, da so bili bolj podobni uničevalskim projektom javnega dobra kot kaj drugega).

Marko Zorman

*novi psi čuvaji: varuhi interesov gospodarjev sveta (gl. Serge Halimi: Novi psi čuvaji, izdal Mirovni inštitut Ljubljana)

** gl. Novi psi čuvaji, str. 13

Novi psi čuvaji?

si privoščile tudi Primorske novice.

Ker se Borisu Stepanovu ne more očitati njegove osebne odgovornosti (domnevno dejanje je pač storila njegova bivša žena na svoji hiši), se vsi časnikarji, kot bi bili uigrani, zatečejo h klasičnemu očitku, nekoč značilnemu za totalitarne sisteme, očita se

Komisija za prostor proti navijaškemu časnikarstvu

Komisija za urejanje in zaščito naravnega in urbaniziranega prostora na teritoriju in akvatoriju krajevne skupnosti Portorož (na kratko Komisija za prostor), ki deluje pri portoroškem krajevnem Svetu, je 15. decembra letos, po objavi tendenciozno enostranskih člankov o svojem predsedniku **Borisu Stepanovu**, sprejela javno izjavo, s katero zavrača navijaško novinarstvo. Namen takšnega načina poročanja, kakršnega so si privoščili nekateri dnevniki (Dnevnik, Delo, Primorske novice, katerim so potem sledili še nekateri drugi časopisi) je očiten: s konstruiranimi obtožbami na račun njenega predsednika se želi Komisiji vzeti kredibilnost, jo moralno očrnuti - skratka - diskreditirati. Komisija za prostor je sicer sprejela ponujeni odstop svojega predsednika, toda ne ker bi časopisne insinuacije imele kakršnokoli dejansko osnovo, temveč preprosto zato, da se zaščiti integriteta Komisije in njeno nadaljnje delovanje. Seveda bo dosedanji predsednik s svojim strokovnim znanjem še naprej sodeloval pri delu Komisije, katere novi predsednik je zdaj postal dosedanji podpredsednik **Valter Pikel**, njega pa je nasledil mag. **Zvone Kribel**.

* Nekaj dni po objavi člankov o Stepanovem grehu v Dnevniku, Delu, Primorskih novicah, najbrž pa je svoj piskrček pristavil še kateri praskopisec, smo v osrednjem slovenskem dnevniku Delo zasledili zgovoren članek gospoda Šuligoja, v katerem poroča o nelegalni gradnji Luke Koper, ki je zgradila na črno kar okoli petnajst objektov 30.000 kvadratnih metrov površine, inšpektorji pa da so že izdali odločbo o rušenju. Pri Delu - oziroma je to storil njihov tukajšnji dopisnik, gospod Šuligoj - so Luko Koper, kot kakšnega nebogljenega kalimera, vzeli v bran. Celo več, članek so pomenljivo preteče naslovili Kdo se igra z Luko Koper? - češ, kdo si sploh upa govoriti o črnih gradnjah ali misliti na rušenje, ko pa gre za »naše« gospodarske koristi. Enako pristransko pisanje je moč zaslediti tudi v Primorskih novicah, katere so neposredno in posredno v lasti Luke Koper. Dvojna morala, kakršno predstavljajo slovenski javnosti največji časniki, je še en žalosten dokaz o tem, da pri nas nimamo neodvisnega, pač pa zgolj kapitalu naklonjeno in ustrezljivo novinarstvo.

* Kako obzirno pojasniti novinarju, da ima samo malo več moči nad informacijo kot blagajničarka v supermarketu nad trgovskimi strategijami svojega delodajalca?

(Serge Halimi: Novi psi čuvaji)

Kdaj selitev belokriške antene?

Portorožanovi bralke in bralci imate najbrž še v spominu - zagotovo pa se spominjajo prebivalci Belega Križa – tožbe zoper RTV Slovenija oziroma njeno enoto Oddajniki in zveze na koprskem okrajnem sodišču z zahtevo po odstranitvi srednjevalovnega oddajnika s hriba nad Portorožem. Po večletni obravnavi in več opravljenih strokovnih meritvah sevanja, ko se je odločitev sodišča nagibala zdaj v prid ene strani (nekaterih Belokrižanov in njihove krajevne skupnosti, ki so sprožili ljudsko tožbo v prepričanju, da srednjevalovno sevanje škodi njihovemu zdravju), zdaj druge (RTV Slovenija, ki je trdila, da je sevanje v okviru dovoljenih norm), je bila lani, 15. oktobra, dosežena sodna poravnava med KS Portorož in tožečimi krajani, RTV Slovenija ter Občino Piran kot stranskim intervenientom. Poravnava je pravno zavezujoč akt; z njim se je RTV Slovenija obvezala, da bo najkasneje v roku dveh let po pridobitvi gradbenega dovoljenja z Belega Križa odstranila celoten sistem oddajnikov. Od lanskega leta pa ne krajani Belega Križa ne njihova krajevna skupnost od RTV Slovenije niso prejeli nobenega obvestila, kako potekajo prizadevanja za preselitev sporne antene, zato so o tem pobarali piransko občino oziroma njeno županjo. Tako so izvedeli, da je RTV Slovenija letošnjega avgusta Občini Piran posredovala študijo z naslovom Idejna zasnova preselitve radiodifuzne tehnologije iz OC Beli Križ na lokacijo SV Nedelja. Občina Piran bi se bila morala medtem že sestati s predstavniki Radiotelevizije Slovenija, da bi skupaj razpravljali o študiji, dogovorili pa naj bi se tudi o nadaljnjih aktivnostih za določitev nove lokacije, kamor bi premestili oddajniški sistem na Belem Križu.

(L.S.Z.)

Turistica bo ostala v piranski občini

Visoka šola za turizem – Turistica je vse od svoje ustanovitve gostovala v vili Mariji sredi portoroškega letovišča. Po odločitvi lastnika, portoroškega Casinaja, da vilo proda, pa si je morala poiskati nove prostore, ki jih je z letošnjim šolskim letom našla v Avditoriju, deloma pa v poslovni stavbi Splošne plovbe v Portorožu, za kar pa mora šola mesečno odšteti kar 28 milijonov tolarjev najemnine. Vodstvo šole si je že nekaj let prizadevalo poiskati ustrežnejšo (predvsem cenejšo) in trajnejšo prostorsko rešitev: tako so pred kakšnimi štirimi leti že pripravili projektno dokumentacijo za gradnjo šolske stavbe v območju sedanjega študentskega doma, predtem hotela, Korotan na Fizinah, potem si je premislilo in se odločilo za selitev v Izolo, kjer naj bi jim ponujali boljše pogoje kot v piranski občini. Takšna odločitev je, še posebej po odselitvi podjetja Droga, pa tudi srednje medicinske šole - v Piranu naletela na veliko neodobravanje, češ da bo piranska občina postopoma »vse izgubila«. No, zdaj kaže, da so si v Turistici znova premislili – nenazadnje morda tudi zato, ker jim je piranska županja obljubila pomoč, kot denimo pri pridobivanju gradbenega dovoljenja, pa z oprostitvijo plačila komunalnega prispevka – in bo ostala v naši občini, saj naj bi šolo zgradili na že načrtovanem mestu, pri Korotanu (tam so pred nekaj leti že zrušili neugledne stavbe, v katerih je obratovala mehanična delavnica). Če bo šlo vse po načrtih, se bodo študentje Turistice v novo šolo preselili tja do začetka leta 2006. V Turistici pa pričakujejo, da jim bodo pri naložbi – ta naj bi znašala od 800 milijonov do milijarde tolarjev - finančno pomagalo tudi turistično gospodarstvo.

(L.S.Z.)

Spoštovane občanke in občani, dragi prijatelji Pirana!

Pred nami je novo in presenečenj polno leto 2005. Preživite ga karseda mirno, zaužijte sleherni trenutek, bodite prijazni do sebe in drugih. Želim vam čudovite božične praznike ter vedro in srečno novo leto.

*Županja Občine Piran
Vojka Štular, prof.*

*****

Rispettabili cittadini, cari amici di Pirano,

davanti a noi c'è l'anno nuovo 2005 pieno di sorprese. Vi auguro di viverlo in serenità, di gioire di ogni momento e di essere gentili con se stessi e con gli altri. Buone Feste natalizie e un lieto e felice Anno Nuovo.

*Il Sindaco del Comune di Pirano
Prof. Vojka Štular*

PE Lucija Liminjanska c. 119, 6320 LUCIJA
tel. 05/671-24-60, fax. 05/671-24-64

V novih prostorih vas čakajo:

- **TEHNIČNI PREGLEDI,**
zavarovanje in registracija vozil
- **HITRI SERVIS,**
vulkanizerstvo, nastavitve optike
- **SAMOPOSTREŽNA AVTOPRALNICA,**
prva na obali, po sistemu "self-service"

Odprto vsak dan od 8:00 do 18:00,
v soboto od 8:00 do 12:00.

V obrtni coni v LUCIJI

*Vsem bralkam in bralcem
Portorožana voščimo veselo,
zdravo in uspešno novo leto 2005.*

SEMERTJA PO PORTOROŽU

Dršališče sredi Portoroža

Veseli december, program prireditve, ki ga v sodelovanju s številnimi dejavniki prireja *Forum za gostinstvo in turizem*, bo močno popestril praznične dni. Od sobote, 18. decembra do nedelje, 2. januarja se bodo vrstile zabavne, glasbene in družabne prireditve. Središče dogajanja in sploh atrakcija, da takšne že dolgo ne, je dršališče na ploščadi, ki naj turiste in domačine razveseljuje vse prireditvene dni med 10. in 22. uro. Okrogla ledena ploskev, premera 17 metrov, lahko sprejme istočasno do 50 ljudi. **Mauro Belac**, Forumov predstavnik za stike z javnostjo, je na nedavni novinarski konferenci povedal, da bo vstopnina za odrasle 700 tolarjev na uro, za otroke do 14 leta pa 500 tolarjev. Najem drsalk - pripravljeno bo kar 300 parov drsalk različnih števil - pa stane 500 tolarjev. Ves čas bodo na voljo učitelji drsanja. Živahno je tudi ob dršališču, kjer so nameščene raznovrstne stojnice s trgovsko in gostinsko ponudbo, Mini Luna park za otroke ter Kolo sreče z bogatimi nagradami Casinaja Portorož. Razni dogodki pa se bodo odvijali tudi na drugih prizoriščih, v Pivnici Portorož, v hotelih in gostinskih lokalih, na portoroških promenadah. Eden od vrhov prireditve bo **veliki ognjemet na novega leta dan ob 18. uri**. Promenada od terase Meduza do picerije Pergola ozvočena, predvajane bodo božične pesmi in ambientalna glasba.

(až)

»VESELI DECEMBER« V PORTOROŽU

Program turističnih prireditev, ki jih organizira *Forum za gostinstvo in turizem g.i.z. Portorož* od 25. decembra 2004 do 2. januarja 2005:

* 25.12.:

- 14.00 – 17.00 na portoroški ploščadi: *Narodno zabavni ansambel Petra Zabukovca*
- zvečer v Pivnici: HIP HOP SPEKTAKEL

* 26.12.:

- 19.00 – 23.00 v Pivnici Portorož: *Narodno zabavni ansambel Petra Zabukovca*
(pestra gostinska ponudba)

* od 25.12. 2004 do 2.1.2005:

- 16.00 - 17.00 na ploščadi: *Ulična animacija – Teater Cizamo*: klovni, hodulje, požiralci ognja, žonglerji, otroška animacija – obdaritve otrok
- popoldan: **Božiček na drsalkah**
- 18.00 – 19.00 v hotelih in gostinskih lokalih: ulična animacija – drugi del programa

* 1.1.2005:

- 18.00 v Centru: *Veliki novoletni ognjemet*
- 19.00 – 02.00 v Pivnici Portorož: Plesno zabavna prireditev z legendarno skupino **Mambo Kings** – vstop prost (pestra gostinska ponudba)

* 2.1.2005:

- 12.00 na ploščadi: *Podelitev nagrad udeležencem novoletnega teka »Jaz sem najboljši«*

Krajani sporočili lokacije številnih bližnjic

Odbor za pešpoti - bližnjice, ki deluje v okviru komisije za prostor KS Portorož, je na svoji drugi seji izdatno dopolnil seznam lokacij bližnjic v Portorožu. Krajanje so se na poziv Portorožana lepo odzvali in sporočili lokacije več kot desetih bližnjic, ki jih odbor še ni imel evidentiranih.

Sicer je odbor zaradi preglednejšega bodočega evidentiranja, portoroško krajevno skupnost razvrstil na tri območja. Vzhodno od Kopske ceste so doslej evidentirali devet bližnjic, zahodno od Kopske ceste petnajst, severno od Belokriške ceste pa tri bližnjice. Člani bodo do naslednje seje, ki bo v začetku prihodnjega leta, dejavno navezovali stike z uradnimi institucijami in strokovnjaki, ki bi bili lahko v pomoč pri evidentiranju novih bližnjic in pozneje pri njihovem ocenjevanju in urejanju. **Znova pa k sodelovanju vabijo krajanje, ki svojo okolico najbolj poznajo in lahko veliko pripomorejo k ponovnem oživiljanju mnogih bližnjic.** Predsednik odbora **Franc Pirc** s Prečne poti je poudaril, da je eden od ciljev odbora tudi opozarjanje odgovornih, da Portorož ni samo obalni del, marveč so vsa območja, iz katerih ob deževju pridrvi voda do morja.

(až)

Javna obravnava za območje Metropola

Županja občine Piran je sredi letošnjega decembra sprejela *Odredbo o javni razgrnitvi prostorskega akta Spremembe prostorskih ureditvenih pogojev za turistično stanovanjsko območje Metropol v Portorožu.*

Predlog dokumenta bo javno razgrnjen v avli Občine Piran in Krajevni skupnosti Portorož *od 10. januarja do 10. februarja 2005*, javna obravnava pa bo **v sredo, 2. februarja 2005 ob 17. uri** v sejni dvorani Krajevne skupnosti Portorož.

Božičnica za vse delavce Bernardina

Družba Hoteli Bernardin d.d. bo v letošnjem letu dosegla bruto realizacijo v višini 17,8 milijonov evrov (4,2 milijarde tolarjev), kar je 5 odstotkov več kot leto prej. Čisti dobiček iz poslovanja bo znašal 1,3 milijona evrov, dvakrat več kot lani. Število nočitev je na lanskoletni ravni, zabeležili jih bodo okrog 254.000. Prvi mož družbe Čedomil Vojnič je na novinarski konferenci povedal, da se bo odlično poslovno leto poznalo tudi na bančnih računih zaposlenih. Prav vsi bodo prejeli božičnico v višini 130.000 tolarjev. Pomembna je tudi napoved, da pripravljajo projekt novega namakalnega sistema, ki naj bi Bernardin v nekaj letih spremenil v pravo zeleno oazo.

(až)

Trgovec z dišavami

V Portorožu imamo novo trgovino z naravnimi izdelki za nego telesa L'Occitane. Odprl jo je slovenski zastopnik francoskega podjetja iz Provanse. Ime L'Occitane pomeni žensko iz Okcitanije, kar je staro ime za Provanso. Podjetje gradi na tradiciji in na ponudbi izdelkov iz rastlin, ki rastejo v Provansi, sončni pokrajini na jugu Francije. Parfumi, mila, dišeče sveče, eterična olja, peneče kopeli in šamponi... Izdelki so naravni, v njih so rastlinska olja, med, sivka, brin, bazilika, vrtnica, bor, pa tudi naravne sestavine iz eksotičnih krajev.

Veliko rastlin, ki tvorijo osnovo izdelkov, uspeva tudi pri nas v Istri. Med nami so posamezniki, ki se zavedajo bogastva Istre in že vrsto let raziskujejo in razvijajo izdelke. Le trgovca z dišavami še ni. Ali pa je med trgovcem in istrskimi dobrotami malo preveč papirja.

Si predstavljate, da bi naš trgovec po Franciji prodajal izdelke iz istrskega oljčnega olja, brina, bazilike, janeža, bora, medu, lovorja, rožmarina, sivke, žajblja... pa našo sol, slanico in solinsko blato? Istra je bogata dežela. V naši zavesti moramo dojeti, da ni pomembno, kako velika je, ampak bolj, kako razmišljamo, kako znamo svojo zgodovino, kulturo in ustvarjalnost uporabiti za krepitev lastne samozavesti in izkoristiti v poslovnem smislu. Glede na našo geografsko klimatsko posebnost, izoblikovano kulturno krajino in rastlinstvo imamo podobne pogoje, kot jih pridno in uspešno izkorišča prav Provanse. Temu zgledu nasproten je proces globalizacije, ki nas hoče uniformirati in razosebiti na vseh področjih. Vendar bolj ko so nam na voljo industrijski izdelki velikih proizvajalcev, bolj se na drugi strani ustvarja povpraševanje po izdelkih in ponudbi, ki temeljijo na tradiciji, na človeku in naravi prijazni pridelavi.

L'Occitane nas želi s svojo ponudbo razveseliti, obenem nam nudi priložnost, da se od njega kaj naučimo.

Notranjost novo odprte trgovine L'Occitane v Portorožu, ki je dobila ime po starem imenu južno francoske pokrajine milega podnebja Provanse (pomeni pa Okcitanjo, žensko te pokrajine). Svečana otvoritev prodajalne omamno dišečih naravnih izdelkov za nego telesa – in doma, opremljene v naravnih toplih provansalskih barvnih odtenkih, značilnih za Sredozemlje, tudi za našo Istro, je bila na začetku decembra.

(Posnetek: Marijan Šabič)

Patrik Greblo: »Ne dvigujemo rok od kongresne dejavnosti!«

Prejšnji mesec je piranski občinski svet imenoval dosedanega v.d. direktorja Patrika Grebla za direktorja Avditorija. Po prihodu Turistice v Avditorij, ki je ob vse hujši portoroški kongresni konkurenci še nekoliko zmanjšala »manevrski prostor« že tako usihajoči kongresni dejavnosti v portoroškem kulturnem hramu, se je pojavila bojazen, da bo novopečeni direktor ukinit kongresni oddelek. S tem naj bi posledično prišlo do odpuščenja zaposlenih na področju kongresnega programa. Greblo je odločno zanikal, da bi imel kaj takega v načrtih:

»Kot sem povedal že januarja, Avditorij pozdravlja vsa nova vlaganja v kongresno infrastrukturo v Portorožu in okolici, saj to pomeni, da jo bomo lahko s pridom uporabljali in tržili tudi mi. Zmotna je predstava, da Avditorijev kongresni oddelek deluje zgolj znotraj hiše. Že nekaj let organiziramo in izpeljujemo kongrese in prireditve tudi drugod po Portorožu, pri takoimenovani konkurenci, ki pa to seveda ni. Avditorijev kongresni team je že specializiran kongresni organizator - PCO (professional congress organizer) – eden štirih v Sloveniji in edini v Slovenski Istri. Naša prednost v Portorožu je očitna.« je povedal Greblo.

(až)

Tema kot v rogu

Krajanka iz Mirnega kota nam je sporočila, da v njihovi ulici že nekaj mesecev ne gori ena od cestnih svetilk. Ponoči je tam kot v rogu, tako da je stanovalce kar malce strah hoditi naokrog. Povedala je, da je že nekajkrat poklicala elektro službo, vendar zaenkrat brez učinka.

Kakšna cestna svetilka ne bi bila odveč niti na območju odcepa Stare ceste z Belokriške ceste. Tukaj pešci ponoči zaradi izjemno nevarnega prometa dobesedno nosijo glavo naprodaj. Tamkajšnji stanovalci poleg cestnih svetilk od občinskih oblasti pričakujejo tudi ureditev pločnika, kar bi končno omogočilo varno hojo.

(až)

Prehitevaj druge v dobrem.

Sveti Pavel

- kemična čistilnica
- šiviljska popravila
- vse za šivanje
- prodaja nogavic

okrasni trakovi

bordure

modni gumbi

nogavice

Že med staro šaro
šlo je leto staro,
novo pa vse mladostno
se smehlja nam radostno
in obeta sreče
polne koše, polne vreče.
Naj izpolnijo se želje, ki Vam največ pomenijo.

Srečen Božič in novo leto Vam želimo

» Več kot čistilnica «

Liminjanska 78 - Športna dvorana Lucija
tel.: 05/677-97-90

KEMIČNA ČISTILNICA MIRA

ULICA IX.KORPUSA 1, PIRAN
GSM: 041-977-620

URNIK:

PONEDELJEK, SREDA, PETEK (15 - 19)
TOREK, ČETRTEK, SOBOTA (9 - 12)

STRANKE OBVEŠČAMO O POPUSTIH NA STORITVE:

- LIKANJE SRAJC IN BLUZ = 200,00 SIT
- ČIŠČENJE, PRANJE IN LIKANJE SRAJC,
BLUZ IN PULOVERJEV = 400,00 SIT
- LIKANJE HLAČ, SUKNJIČA, JAKNE, PLAŠČA,
TRENČA, BUNDE, KRILA = 500,00 SIT

Petdeset let Splošne plovbe

Splošna plovba, naše največje pomorsko podjetje, praznuje petdeseto obletnico. Začetek sega v začetek leta 1954, ko je bilo v Piranu ustanovljeno podjetje »Val – plovba in pomorska agencija«. To je bil prvi resnejši poskus, da bi se v Sloveniji začeli resneje ukvarjati s prevozi po morju, čeprav na začetku samo z obalnimi. Nekaj mesecev zatem se je podjetje preimenovalo v Slovenija – linije, ki se je še vedno ukvarjalo z malo in veliko obalno plovbo. Prava prelomnica je 22.10. 1954, ko se je podjetje preoblikovalo v »gospodarsko podjetje« in si nadelo današnje ime, s floto treh ladij (Krpan, Gorenjska in Rog) ter skupno nosilnostjo 12.147 pa so zapluli na prekomorske poti.

V 60. letih si je podjetje ustvarilo ugled, ki ga ima še danes. Spretno je poslovalo na negotovem svetovnem pomorskem tržišču, večalo in pomlajevalo floto in leto 1970 sklenilo z lastništvom 19 ladij s skupno nosilnostjo 221.441 ton.

Sedemdeseta leta so bila v znamenju nakupovanja novih ladij ter uvajanja novih linij. Podjetje je doživelo enega od vrhuncev uspešnega poslovanja. Konec leta 1980 je imela Splošna plovba skupno že 28 ladij s skupno nosilnostjo 453.843 ton.

Sledila so osemdeseta leta, ki jih je zaznamovala huda kriza v pomorstvu. Zajela je vse oblike prevozov suhih tovorov kakor tudi tankersko ladjevje. Pomorske družbe so iskale nove oblike poslovanja in tako je tudi Splošna plovba v začetku leta 1981 v Liberiji ustanovila družbo *Genshipping Corporation*. Kljub neugodnim tržnim razmeram, je razmeroma ugodno spremenila sestavo flote. Starejše je prodajala, kupovala novejše, sodobnejše in učinkovitejše. Namenjene so bile za prevoz tovorov v linijskem poslovanju in v prosti plovbi.

Po osamosvojitvi Republike Slovenije in razpadu jugoslovanskega trga, je Splošna plovba ostala brez pravega zaledja za linijsko poslovanje, kar je imelo za posledico temeljite spremembe v poslovni politiki. Kljub lastniškim spremembam ter še vedno neugodnim razmeram na trgu je uprava podjetja dobro krmarila. Nosila jo je predvsem zavest, da mora poskrbeti za pomlajevanje in posodabljanje flote, kajti le tako je lahko obdržala konkurenčni položaj na mednarodnem pomorskem trgu. Splošna plovba danes, ko jo vodi dvočlanska uprava: predsednik uprave **Egon Bandelj** in članica uprave **Loredana Kolbe**, upravlja s 16 ladjami s skupno nosilnostjo 522.400 ton. V »hiši« je zaposlenih 65 ljudi, pogodbenih pomorščakov pa je 430. Letošnjo prvo poslovno polletje je končala z 1,3 milijarde dobička.

Andrej Žnidarčič

GOLF - RAZVOJ ALI UNIČENJE PODEŽELJA?

Mesta – gonilna sila podeželskega razvoja, obravnavana tema na letošnjih svetovnih dnevih habitata, poudarja pomembnost vzajemnega povezovanja ugodnosti, ki so bistvene tako za razvoj mestnega okolja kot tudi podeželja. V tem vzajemnem odnosu naj bi trgovine v mestih zagotovile spodbude za razvoj in trženje izdelkov, ki prihajajo s podeželja, medtem ko bi rastoče ruralno tržišče ustvarjalo povpraševanje po svojih lastnih izdelkih. Dolgoročno gledano bi mesta tako prestavila vlaganje kapitala, ki prihaja iz primarnih dejavnosti, v sekundarno in terciarno dejavnost v ruralnih okoljih.

Pa ne v Piranu. Občinski možje so prepričani, da bo golf spodbudil razvoj podeželja in ga vključil v turistično ponudbo.

Piran se ne zaveda bogastva naravne in kulturne dediščine naših vasi. Zato vaščani čakajo na geode, ki bodo tu in tam odrezali kos njive, ceste ali dvorišča v imenu razvoja podeželja v nepodeželje. Golf predstavlja vsiljevanje tujih vrednot, izničenje lastne identitete, nespoštovanje načel o trajnostnem razvoju.

Za denar je treba delati,

NLB Skladi

NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o.
Copova ulica 3, 1000 Ljubljana

z denarjem je treba znati.

Naložba v vzajemne sklade družbe NLB Skladi

vam omogoča preprosto varčevanje z izborom med različnimi varčevalnimi načrti in visoko likvidnost naloženih sredstev. Nudimo vam strokovno pomoč pri izboru vrste naložbe glede na tveganje in pričakovano donosnost naložbe.

- NLB Skladi - Svetovni sklad delnic
- NLB Skladi - Sklad slovenskih delnic
- NLB Skladi - Kombinirani sklad
- NLB Skladi - Sklad obveznic

Najmanjše začetno vplačilo v posamezen vzajemni sklad, v primeru **enkratnega vplačila** znaša 240.000,00 SIT, v primeru **postopnega varčevanja** prek **varčevalnega načrta** pa znaša začetni polog najmanj vsoto dogovorjenih vplačil v vzajemni sklad v prvem letu varčevanja (možnost najmanjših periodičnih vložkov od 10.000,00 SIT naprej, odvisno od izbrane predvidene periode vplačevanja).

K vzajemnim skladom družbe NLB Skladi lahko pristopite tudi v vseh večjih poslovalnicah Nove Ljubljanske banke d.d., Ljubljana, ki so opredeljene kot vpisna mesta. **Pooblaščen vpisno mesto je tudi Poslovalnica Lucija, Obala 112, 6320 Portorož (od ponedeljka do petka od 8.30 do 13. ure in od 15.30 do 17. ure).**

Pri Novi Ljubljanski banki vaš denar ne bo počival, medtem ko vi delate.

Opazilo: Vzajemne sklade NLB Skladi - Svetovni sklad delnic, NLB Skladi - Sklad slovenskih delnic, NLB Skladi - Sklad obveznic in NLB Skladi - Kombinirani sklad upravlja družba NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. Podrobnejši podatki in informacije so vsebovane v spletnih preglednikih in preglednikih vzajemnih skladov z vključitvijo pravih upravljalcev. Pri pridobitvi k poslovanju upravljalca mora družba za upravljanje NLB Skladi ali Nove Ljubljanske banke, ki je pooblaščen za sprejem in postopno vplajanje, skrajšati brezplačno izročilni preglednik. Vlagatelj lahko izbere vsakega od vzajemnih skladov na vsaki od vseh poslovalnic vpisnih mest Nove Ljubljanske banke razen vseh poslovalnic vpisnih mest, ki so razvidni iz preglednika vzajemnih skladov v okviru delovanja vsakega od teh vpisnih mest. Družba NLB Skladi mora vlagatelju na vpisnem seznamu in na vseh poslovalnicah vpisnih mest Nove Ljubljanske banke v okviru delovanja vsakega od teh vpisnih mest na zahtevo vlagatelja pred postopnim k. prazni in upravljalca vzajemnega sklada brezplačno izročiti preglednik z vključenimi pravih upravljalca, zadnje revidirano letno in priložna poročila vzajemnega sklada. Na vsaki od vpisnih mest Nove Ljubljanske banke za upravljanje NLB Skladi, upravljanje premoženja, d.o.o. na Copovi ulici 3 v Ljubljani so vlagateljem dostopna vsa gradiva vsak delovni dan med 10. in 12. uro. Vzajemni skladi nove banke prodajajo in niso vključeni v sistem zagotavljanja obveznosti. Zaradi neujaznih splošnih tečajev vslobovalnih papirjev in valut obstaja možnost, da vlagatelj v obdobju varčevanja ne dobi povrnjenih vseh sredstev, ki jih je vložil v investicijske kupone vzajemnega sklada.

www.nlb.si

ljubljska banka

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana

Zaposlite svoj denar

V lucijskem vrtcu Morje vzgajajo za okolje

Na letošnji razstavi projekta SEMEP, ki je bil oktobra v italijanski Genovi, je lucijski vrtec »Morje« - edini od slovenskih vrtcev, na razstavi sodelujočih - prejel tretjo nagrado za postersko predstavitev na temo Voda – vir življenja.

Project SEMEP poteka pod okriljem svetovne organizacije za izobraževanje UNESCO. Dejavnosti so namenjene mladim med 14. in 18. letom starosti. Lucijski vrtec so povabili k sodelovanju leta 2001, s čemer se je, kot prvi vrtec, vpisal na seznam šol, ki delujejo v okoljski vzgoji, katere cilj je povečati zavest o nujnosti varovanja okolja in s pomočjo izobraževanja zmanjševati negativne vplive, kateri rušijo ravnotežje v Sredozemskem morju. Od leta 2001 v tem projektu kot mentorica sodeluje gospa Nives Marenčič. Lucijski malčki so že razstavljali svoje izdelke, ki so jih naredili ob ekološko naravnanih dejavnostih, kot denimo pogovori, sprehodi, risanje in ustvarjanje z različnimi tehnikami in materiali. Pri nastajanju plakata Voda – vir življenja so z vzgojiteljico Vero Bubnič sodelovali otroci stari 5 do 6 let. Namen te delavnice je bil poglobljanje in razširjanje znanja o vodi, spoznavanje globljega pomena čiste vode za vsa živa bitja ter seznanitev z glavnimi onesnaževalci, ob čemer so pridobivali ekološki odnos do vode, si bogatili besedišče ter se ob tem likovno izražali. Pomembno je bilo spoznanje, da so nekatere snovi lahko zelo škodljive tako za rastlinstvo in živalstvo v morju kot tudi za človeka.

Najboljša obramba proti onesnaženju okolja je pravočasna vzgoja ljudi. Prav z osveščanjem naših najmlajših lahko pomembno vplivamo na njihov odnos do narave, zato v lucijskem vrtcu »Morje« dajejo tolikšen poudarek ekologiji in naravoslovju. Tako se že drugo leto vsebine tega področja kot rdeča nit prepletajo z vsemi programi življenja in dela otrok v vrtcu. Z načrtno vzgojo lahko že pri najmlajših dosežemo, da se odnos do čistega okolja vtisne globoko v njihovo zavest. Seveda bi moralo ekološko obnašanje postati del bivalne kulture in del vsakdanjega življenja slehernega izmed nas. Takšna usmeritev v ekološko problematiko pa zahteva razumevanje osnovnih načel varstva okolja in posledic našega neustreznega ravnanja v naravi. Ekološka vzgoja bi naj postala naš način življenja. V vrtcu »Morje« pa želijo postopoma, z drobnimi koraki storiti nekaj dobrega in koristnega za vse.

N.M.

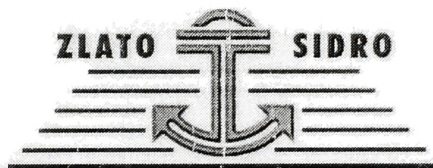
V Luciji v kratkem parkirnina

V kratkem, najverjetneje takoj po novem letu, bo v Luciji uvedena parkirnina. Kot je povedal Andrej Furlan, predstojnik občinskega urada za redarstvo, je cilj uvedbe parkirnine zlasti prelokacija zaposlenih v Trgovsko-poslovnem centru (TPC) ter večja pretočnost mirujočega prometa. Zdaj se namreč dogaja, da zaposleni, ki večinoma prihajajo v službo za sedmo uro, parkirajo na najboljših lokacijah ob štiripasovnici, pred zdravstvenim domom in na parkiriščih okoliških stolpičev, kupci pa nimajo kje parkirati. Za zaposlene bodo uredili 130 brezplačnih parkirnih mest na že obstoječem parkirišču pod hribom nasproti TPC-ja, parkirati pa bo mogoče tudi na gramoziranem platuju pred marino. Za zaposlene pripravljajo tudi ugodne mesečne abonmaje. Nekaj težav je bilo s stanovanjci stolpiča Obala 105-107 (kjer sta pošta in krajevna skupnost), saj nimajo svojih parkirišč. Zanje so namenili 30 parkirnih mest pri enoti Abanke. Če bo mest premalo, bodo poiskali še kakšno rešitev. Sicer bo parkiranje v takoimenovanih modrih conah prvo uro brezplačno, vsaka naslednja ura bo 150 tolarjev, celodnevno parkiranje pa 1.500 tolarjev. Nameščeni bosta dve parkirni uri (parkomata), vozniki pa bodo morali parkirni listek v avtomobilu položiti na vidno mesto. Furlan je dodal, da bodo uvajanje parkirnine nekaj časa nadzorovali redarji ter prijazno opozarjali voznike na morebitne kršitve. Pozneje bodo za kršitelje začeli predpisovati kazni.

(až)

Prometni kaos se je postopoma selil: iz Pirana najprej v Portorož, zdaj pa se je že kar udomačil v, še pred nekaj leti predvsem spalnim naseljem, Luciji. Parkirne ure (za oko nič kaj lepi betonski stolpiči) že stojijo, po novem letu naj bi predvidoma že prispevale k boljšemu prometnemu redu in disciplini. Velja pa Lucijčane spomniti, da je njihovo, iz leta bolj in bolj pravo mesto, čeprav na prvi pogled skoraj ni videti, tudi kraj ob morju. To pa bi s pridom – ob vse večji prometni stiski in, ob uvajanju novega pobiranja parkirnine, vse močnejšem pritisku na naše denarnice, lahko izkoristili in se začeli posluževati (tudi) vodne poti. Veljalo bo razmisliti...

Pizzerija Zlato sidro
Obala 111 Lucija

Odprta vsak dan od 11. do 23. ure

Se priporoča s pestro izbiro pic in drugih jedi.

Miklavž je prišel tudi v Piran

Miklavž, mala Gala in Zoki (posnetek: Bogdan Kozina)

Piranska župnija je privabila številne piranske otroke v križni hodnik Minoritskega samostana sv. Frančiška. Želili so videti Miklavža. S toplo besedo jih je prejela Zorica Mužinič, zapela Anika Horvat, na kitaro pa je zaigral pater Danilo. Med otroki so se sukali hudički, a so se razbežali, ko se je prikazal Miklavž v spremstvu angelov. Miklavž je spraševal otroke, če so bili pridni in jih spomnil na deset božjih zapovedi. Potem je vsakega obdaril.

Deset božjih zapovedi so pravila, po katerih naj bi se ravnalo človeštvo, da bi živel v sožitju. Svetopisemski oče Mojzes jih je dobil od Boga, zapisane na dve kamniti plošči. Zapovedi so še danes osnova za etično ravnanje, Glasijo se tako: veruj v enega Boga, ne skruni Božjega imena, posvečuj gospodov dan, spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na Zemlji, ne ubijaj, ne nečistuj, ne kradi, ne pričaj po krivem, ne želi svojega bližnjega žene, ne želi svojega bližnjega blaga. Prvo zapoved lahko za neverujoče razložimo s pojmi vera, upanje in ljubezen.

Jaslice v piranskih cerkvah

Društvo »Prijatelji zakladov sv. Jurija« Piran je tudi letos pripravilo razstavo »Jaslice v piranskih cerkvah«. Razstavo je v nedeljo, 19. decembra pred cerkvijo Marije zdravja na Puntih v Piranu odprl predstavnik koprške škofije **msgr. Vinko Lapajne**, v kulturnem programu pa je nastopil **mešani pevski zbor Šentviški zvon** iz Šentvida pri Lukovici. Ob odprtju si je bilo v cerkvi sv. Frančiška mogoče ogledati multivizijsko predstavo »Rojstvo – dih življenja« avtorja **Ubalda Trnkoczya** s spremnim tekstom p. **Janeza Šamperla**, ki ga je podal dramski igralec **Pavel Ravnohrib**. Jaslice si v piranskih cerkvah lahko ogledate do 9. januarja 2005 vsak dan med 10. in 18. uro.

V »čokoladnici« na Tartinijevem trgu so ves december jaslice izdelovali piranski otroci ob pomoči sestre Felicite. Ker so v zadnjih letih v mestu najbolj obiskane prav prireditve in razstave Pirančanov, ne dvomimo, da si bo tudi jaslice ogledala večina someščanov. Jaslice na našem posnetku so z lanskega božiča iz cerkve sv. Frančiška v Piranu.

Šotor kot provokacija

Pirančani se pripravljajo na prihod novega leta. Pred mestno kavarno so postavili šotor, da bi v njem organizirali mali novoletni sejem.

Od doma z Belega Križa se spustim v Piran, zame najljubše mesto na svetu, ko me nenadoma vznejevolji pogled na beli šotor pred mestno kavarno. Ne, to pa nikakor ne sodi v mesto, šotor kazni Piran, spominja na nomadska ljudstva, ki se na konjih in vozovih selijo iz step proti zahodu in se na poti utaborijo v malem mestu, medtem ko jih meščani nemo, v strahu opazujejo.

Res je, da šotor ne sodi v Piran, spomeniško zaščiteno mesto. Plastika skrni arhitekturo. Svedri luknjajo tlak. Ustvarilo se je čudno nasprotje: meščani proti mestu. A to nasprotje je le navidezno. Da šotor ne sodi v Piran, dobro vedo tudi tisti, ki so ga postavili. Niso ga zato, ker bi jim bil všeč, z njim le izzivajo. Hočejo prebuditi, razjeziti, premakniti. Dopovedati, da največje zlo v mestu niso oni, meščani, da ni potrebno pred njimi ščititi mesta, pač pa da so ustanove, lokalna oblast in zakonodajna tiste, ki mu škodijo, ker ga dušijo namesto da bi spodbujali njegov razvoj. Mesto je zaščiteno kot kulturni spomenik, zanj je uradno poskrbljeno, vsaj v zakonih in institucionalno, čeprav dejansko ni. Mesto so tudi meščani in tudi zanje je poskrbljeno, vsaj na papirju, a godi se jim še slabše kot kulturnim spomenikom.

Kulturna dediščina kopni - izginja stari tlak, pipe, portali, grbi... Izginjajo pa tudi ljudje, hiše se praznijo, enako šole, trgovine se zapirajo, ni zasluzka,

promet je ohromljen, odhajanje in vračanje z dela izven mesta je polno ovir, težavno... Mesto živi poleti, v mrzlih dneh zamre. Tisti, ki še živijo v mestu, so željni življenja, marsikdo, ki še vztraja, si želi, da bi mu njegovo mesto nudilo kaj več od zrenja televizije, od opazovanja tujih življenj. Prebivalstvo seveda ne rabi skrbništva, kot bi bil kak kulturni spomenik. Šotor, bi lahko primerjali z grafitom, ki kazi sveže obnovljeni zid, kot poscani vogal, kletvica, a je nekaj drugega - je krik: »hočemo živeti, tu in zdaj! Hočemo, da se zgražate nad šotorom, da začnete razmišljati, da kaj naredite!« Pirančani so že pokazali, da imajo radi svoje mesto, kako lepo je so, denimo, začutili septembra, ob dnevih kulturne dediščine, ko je društvo Ambot oživel Piran, kakršen je bil nekdaj v zlatih časih. Ob koncu decembra hočejo pričarati vzdušje po piransko, ne uniformiranega, kakršnega jim ponujajo ustanove in politiki, ki Pirančanov ne privablja več... V svojem šotoru ne marajo kiča, niti sladkorne pene, ponudili bodo svoje dobrote, take kot jih lahko kupiš samo v Piranu.

Pirančani razmišljajo, kako priti do nečesa lepšega, kot je šotor, kar je vredno lepega Pirana. Po novem letu ga bodo pospravili in tlak obnovili. Potem bo čas za razmišljanje o lepši podobi novoletne vsebine.

Nada Kozina

Piran, moje mesto

V zadnjem mesecu sta bila v Piranu dva pomembna dogodka, srečanje predsednikov vlad srednjeevropske pobude in dvaindvajseti Dnevi arhitekture. Kot prebivalec mesta Piran se sprašujem, kaj je imelo mesto od omenjenih dveh dogodkov. Če so ob prvem dogodku bržkone nekaj zaslužili hotelirji in gostinci, pa je veliko vprašanje, kaj ima mesto Piran od arhitekturnih dni.

Kaj ima staro mesto od visokih obiskov in eminentnih prireditev?

Glede na to da mesto že toliko let gosti priznane arhitekta, kateri s pomočjo svojih študentov že leta izdelujejo razne študije in predloge, tudi ureditve Pirana, je velika verjetnost, da vse te projekte pridno sofinancira občina Piran. Toda - kje neki končajo vsi ti silni projekti in kaj ima mesto od njih? Nič, nič in še enkrat nič! Mesto je čedalje bolj zapuščeno, umazano, vedno bolj propada. Radi se pohvalimo, da je Piran povezan v verigi obzidnih in ne vem še kakšnih mest, toda vsa ostala stara zgodovinska mesta lahko obiskovalcem kaj pokažejo, predvsem pa so prijazna do lastnih prebivalcev. Kaj lahko pokažemo mi? Razrite in umazane ulice, neurejene fasade, prezidave in nadzidave vseh vrst, dvajset vrst različnih cvetličnih korit, trinajst vrst različnih svetilk ulične razsvetljave itd. In mi pripeljemo predsednike vlad z avtobusom pred občinsko palačo. In, pozor, kakšno naključje! Ko gostje izstopajo iz avtobusa, na Tartinijevem trgu ugasnejo vse luči, kot da bi hotela gospa županja reči: »Ne glejte okrog sebe, saj tako ali tako ni ničesar vredno videti.« Kaj šele, da bi se ti predsedniki sprehodili po piranskih ulicah, ki na primer za kavarno-galerijo Tartini vodijo proti Puntali ali k cerkvi. Občinski funkcionarji verjetno že vedo, zakaj se v Piranu gostom pokaže le znana predsedniška soba.

V katerem kotu tiči piranska mestna arhitektka?

Županja se rada pohvali, da ima Piran tudi mestno arhitektko. Sam sem jo že večkrat klical po telefonu, toda gospa je vedno nedosegljiva. Kot da je ni več v službi, ali pa ne dviga telefona. Rad bi jo namreč vprašal - glede na to da se v mestu dela in gradi vse-mogoče - kakšen je njen vpliv in odnos do teh del. Konkretno: podjetje Elektro Primorska je v zadnjem mesecu postavilo na Trgu 1. maja nove svetilke mestne razsvetljave. Verjeli ali ne - gre že za trinajsto različno vrsto uličnih svetilk v Piranu, ki so mestni arhitektki lahko v sramoto. Neustrezno je tudi tlakovanje Pusterle, po kateri je ta isto elektro podjetje polagalo kable. Domačini

po ulici ne hodijo več, saj se bojijo padcev in zlomov. In še veliko je neurejenih stvari, ki jih ne bi smeli početi brez vednosti mestnega arhitekta. Mestni arhitekt bi moral tudi vedeti, da za določena dela izvajalci potrebujejo tudi soglasje spomeniškega varstva. Toda zelo zanimivo je, da občina za dela, ki jih izvaja v mestu, nima (!) soglasij. Občina je baje izdelala in plačala študijo o komunalni opremljenosti mesta. Zanimalo bi me, koliko občinskega denarja je bilo treba za

* Smrad stoletja se razneži v jutro v teh uličicah. Nimate pojma, kako fini so ti vonji, pravo razkošje za boudelairovsko mentalnost: od mokrega kamna, ki diši po morju, do krompirjevega olupka, ki oznanja, da je življenje grenko v tem spletu izhodov. Tu gnijeta molitev in kletev z istim vonjem.

(Pavle Zidar: Tumor)

študijo odšteti, še bolj pa, zakaj se v mestu omenjene študije tudi ne uresničuje. Zatorej - kako je mogoče, da obešamo za starodavno mesto neprimerne svetilke in zakaj po zaključku raznih posegov ulic ne tlakujemo po prejšnjem vzoru? Mestni arhitekt bi moral biti pri raznih posegih v mestu stalno prisoten. Pa ne le s svojim stasom, temveč s svojo vizijo in konkretnimi rešitvami. Glede na to da je županja že večkrat ponosno poudarila, da ima Piran mestnega arhitekta, se sprašujem, če ta ne obstaja le na papirju. Če bi bil sam mestni arhitekt pa na urbanistične odločitve

- bodisi neznatno majhne ali pa vitalno pomembne - ne bi mogel vplivati, bi se od njih javno ogradil in distanciral. Osebnost bi se počutil neprijetno, da bi me nekdo tako hvalil za delo, katerega ne opravljam. Že večkrat sem omenil, da mesto pri svojem notranjem urejanju potrebuje stroko in strokovnjake. Baje ima Piran strokovnjakov preveč. Škarpenini vohuni vedo celo povedati, da ima županja veliko svetovalcev, vse več in več jih je za neke nove projekte.

Morda se na piransko politiko res ne spoznam najbolje, zato pa bi s svojim pisanjem rad k razmišljanju spodbudil tiste, ki se nanjo spoznajo in jim ni vseeno, da se denimo tuji politiki sprehajajo po zatemnjenem Piranu. Pa saj politiki pridejo in gredo, mi pa ostanemo in gledamo svoje nazadovanje.

Upam, da si vsaj gostinci ob vikendih manejo roke in štejejo denarce. Verjamem, da je svetovalec za peko sardelic veliko. Svetovalce za komunalno urejenost in opremljenost kraja, za njegov razvoj, pa bo potrebno še najti. Mogoče tudi med tistimi, ki jim je občina dodelila posamezna počitniška stanovanja, v katera prihajajo čedalje bolj poredko.

Bojan Golob

Kaj je z razpisom za ulov cipljev?

Hoteli smo izvedeti razlog zamude objave razpisa za letošnji ulov cipljev v portoroškem ribolovnem seznamu in poklicali ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano. V službi za stike z javnostjo so nam dvakrat obljubili, da bodo poskušali izvedeti za trenutno stanje, vendar odgovora nismo dočakali. Obiskali smo tudi piranske ribiče, vendar nikomur ni bilo znano, kaj se pravzaprav dogaja. Ribiči so na robu preživetja in že marsikateri se je odločil zamenjati poklic.

»Nekaj malega zaslužka nam prinašajo samo še morski listi, a sezona ribolova je daleč prekratka. Mnogi smo na robu obupa, ne vemo namreč od česa bomo živeli jutri.« je pripovedoval piranski ribič.

(až)

Odnos arhitekta do družbe

Konec novembra so bili v piranskem Tartinijevem gledališču tradicionalni, dvaindvajseti Piranski dnevi arhitekture 2004 z nosilno temo **Arhitekt in družba**. Namen mednarodnih srečanj arhitektov, ki jih že od leta 1983 prirejajo Obalne galerije Piran, je vrednotenje arhitekturne misli evropskega prostora.

Moto letošnjega srečanja je bil znameniti film "The Fountainhead" Kinga Vidorja iz leta 1949, posnet po romanu **Ayn Rand**, romansirani pripovedi o arhitektu **Franku Lloyd Wrightu**. Film je ponudil jasno iztočnico predavanjem, ki so se začela že dan poprej z uvodnim govorom **prof. Vojteha Ravnikarja** ter nastopom madridskega arhitekta **Juana Navarra Baldewega**. Enako, kot je nekdanjega arhitekta v družbi predstavljalo njegovo delo, torej arhitektura, je danes vedno bolj kapital tisti, ki dela arhitekta. Dokaz za to je zgodba o ljubljanskem *Kolizeju*, ko kulturne in zgodovinske vrednote prostora spodriva diktatura golega "Kapitala"; ta se ne ozira na drugo kot na svoj trenutni imponantni videz. Kot da o nauku zgodbe *Cesarjeva nova oblacija* še nihče od nas ne bi nikoli slišal...

Baldewegov nastop je obsegal predstavitev njegovih projektov in procesa projektiranja, s čimer se je osnovne teme predavanj dotaknil le posredno. Podobno velja tudi za večino poznejših predavateljev. To je poslušalcem bolj ali manj omogočilo oblikovanje lastnega premisleka o konkretnem odnosu današnjega arhitekta do družbe. Skupna težnja vseh nastopajočih arhitektov iz Španije, Italije in Irske je bila (kot smo lahko razbrali) oblikovati prostore in ne objekte, torej tisto kar presega materijo kot tako in služi razvoju človekovega duha.

Tridnevni seminar sta poleg razstav za nagrado in študentsko priznanje Piranesi v Mestni galeriji Piran in v Galeriji Meduza II. ter fotograf-ske razstave, posvečene prvi moderni hiši v Beogradu (Hiša Zloković, 1928) **Snežane Ristić** v galeriji Sv. Donat, letos pospremili še dve novi tematski razstavi: neuresničeni projekti predavateljev na Piranskih dnevih arhitekture v Pečaričevi galeriji in razstava seminar-skih projek-

tov ljubljanske Fakultete za arhitekturo v nekdanji Ribiški šoli. Prostore naj bi v prihodnje namenili dejavnosti podiplomskega študija aktivne urbane in arhitekturne preнове ter s tem spodbudili tudi sodelovanje med ljubljansko in primorsko univerzo.

Portorož s hotelom Palace, ko je še vozil tramvaj. Ima zgodba o ljubljanskem Kolizeju, o katerem razpravljajo zdaj prav vsi arhitekti v Sloveniji, ki dajo kaj nase, kaj podobnosti s sedanjimi načrti za obnovo portoroškega Palace-a? Po našem mnenju je paralela očitna.

Mednarodna žirija, predsedoval ji je **Juan Navarro Baldeweg**, je letošnjo arhitekturno nagrado Piranesi podelila **Mihi Klinarju**, **Špeli Kuhar**, **Blažu Medji**, **Urši Pavasovič** in **Robiju Potokarju** za projekt skupinskega pomnika za prikrita grobišča v Sloveniji. S priznanji pa so bili nagrajeni: skupina hrvaških arhitektov (**Iva Letilović**, **Morana Vlahović**, **Jonathan Loher**, **Petar Mišković**, **Branimir Rajić**, **Vladimir Kasun**, **Ivica Plavec**) za pet subvencioniranih stanovanjskih kompleksov, **Josef Pleskot** za češko ambasado v Münchnu in **Enrico Moletini** ter **Andrea Liverani** za hišo v Barlasini. Študentsko priznanje piranesi je prejela **Meta Kutin** za projekt Muzej skulpture 20. stoletja, ki ga je izdelala pod mentorstvom **Heinza Tesarja**.

Martina Tomšič

Obala
nepremičnine

immobiliari immobilien real estate

Obala 16, Krajevna skupnost Portorož

Tel.: 05/674 10 30

GSM: 041/35 22 00

www.obala-realestate.com

**Vesele Božične praznike in
srečno ter uspešno leto 2005!**

Frizerski salon

Šolska 18, LUCIJA
6320 PORTOROŽ
Tel.: 6770-260, GSM: 041/671-363

vsem našim strankam želimo
vesele Božične praznike in srečno novo leto 2005

* Ne morem trpeti ljudi, ki so kot čebula. Čebulo lahko lupiš in lupiš, plast za plastjo, in ko bi moral priti do nekega jedra, doženeš, da tam sploh ničesar ni, niti enega samega semenskega zrnca.

(Vicki Baum: Zlati čeveljci)

Prenova starih mest v Sloveniji

Zakaj po Sloveniji mestna jedra ne predstavljajo najbolj zanimivega prostora za razvoj turizma, storitvenih in obrtnih dejavnosti? Praviloma se prenova urbanih spomenikov zoža zgolj na šminko. Gradbena operativa ni izobražena za prenavo, ampak za novo gradnjo. Tako metodologija nove gradnje posiljuje kulturno in zgodovinsko najbolj občutljivejše prostore in jih s tem nepovratno uničuje.

V zadnjih letih tudi v Sloveniji potekajo izobraževalne delavnice za obnovo starih mest, namenjene različnim strokovnjakom - projektantom, izvajalcem, investitorjem, uradnikom in navsezadnje tudi lastnikom kulturne dediščine. Take delavnice so ponekod po Zahodni Evropi povsem umevne. Pri nas je odziv relativno skromen. In zakaj ne obišče tako izobraževanje občinski uradnik? Ker je ponavadi kulturno slabo ozaveščen, ali pa ima takega predstojnika.

Običajno udrihamo po županih. A niso samo župani odgovorni za napredek ali nazadovanje družbe in prostora. Morda nosijo veliko večje breme odgovornosti tisti, ki so v občinskih službah zaposleni daljše obdobje in se župani ravna po njihovih nasvetih. Ko se srečajo človeška nevednost, pohlep in požrtnost s strankarsko pokvarjenostjo in politično močjo je tako, kot da smo še globoko na Balkanu v najslabšem smislu te besede. Vodilni ljudje, ki nimajo občutka ne za naravo ne za kulturno dediščino ne za ekologijo, delujejo celo lažje, če čim manj vedo, čim manj občutijo, pa še če nimajo vesti, kajti potem so bolj vodljivi in zanesljivi.

Kako se je »obnavljal« Piran

Poglejmo Piran. Oblast je štivila mesto kot kulturni spomenik in prepovedala prodajo hiš. Prišlekom, ki jih je privabila po letu 1954, ko je prevzela ozemlje *cone B Svobodnega tržaškega ozemlja*, ni zaupala obnove hiš. Sama pa se obnove ni lotila in hiše so naprej propadale: strehe so puščale, v dimnikih je zagorelo, cevi so pokale, polkna so odpadala... Denar od stanarin je šel za reševanje prebivalcev pred nevarnostjo, del pa se je pretakal v gradnjo stanovanjskih blokov v Luciji.

Piran je po vojni postal socialni geto, zasilno zatočišče za ljudi, ki so sanjali o lepšem domu drugje. Saj v Piranu ni bilo mogoče kupiti hiše niti je samostojno obnavljati. V Piran so tako prihajali novi in novi reveži. Tej logiki socialnega dna so sledili tudi načrtovalci obnove. Oblikovali so majhna stanovanja, tesne socialistične kletke, ki so privabile ljudi s skromnimi dohodki in odgnali take, ki bi želeli kupiti lepo meščansko hišo, ljudi, ki bi znali oživiti meščanskega duha lepega starega mesta, ga bogatiti s kulturo, ustvarjalnostjo in svojstveno ekonomijo, kar vse je imel Piran preteklih tisoč let. Tako odslovljeni so si potem zgradili hiše v Portorožu.

Načrtovalci niso videli smisla, da bi bila stanovanja v več nadstropjih. Združili so več hiš, v vsakem nadstropju oblikovali stanovanje in porušili odvečna stopnišča. Sedaj je vsak prepuščen pogojem, ki vladajo v njegovem nadstropju.

Zavračanje meščanske arhitekture je odražalo politiko novih oblastnikov. Urbanistov, ki razmišljajo o mestu kot o temelju demokratične družbe, ni bilo. Arhitekti kot zagovorniki lepote so bili odrinjeni. Pravšnji sogovorniki socialistične oblasti in ustvarjalci bivališč za delavsko ljudstvo so bili le gradbinci. Tako ali podobno usodo je doživljalo še kako staro mesto v deželi Kranjski.

Pa je danes kaj drugače?

CIVILNA INICIATIVA V PIRANU

V Piranu se je začela rojevati nova državljanska pobuda. Konec novembra so se v Tartinijevi rojstni hiši zbrali ljudje, ki so si zastavili vprašanje, kako preprečiti uničevanje kulturne dediščine v Piranu. Videti je, da odgovorni ne zaznajo, kaj se dogaja. Piranski izobraženci so soodgovorni za to, da se uničuje kulturna dediščina, da se slabo vzgaja otroke, da se politika podreja kapitalu in gradbenemu lobiju, da Piran propada demografsko in ekonomsko. Izobraženci so se dolžni odzvati. Bistvo izobraženosti namreč ni samo znanje, temveč tudi sposobnost ustvarjati, opozarjati, usmerjati, pomagati. Skratka, izobraženec ni mezdni delavec, ki bi svoje znanje prodajal in dal od sebe samo tisto, kar mu je družba pripravljena plačati.

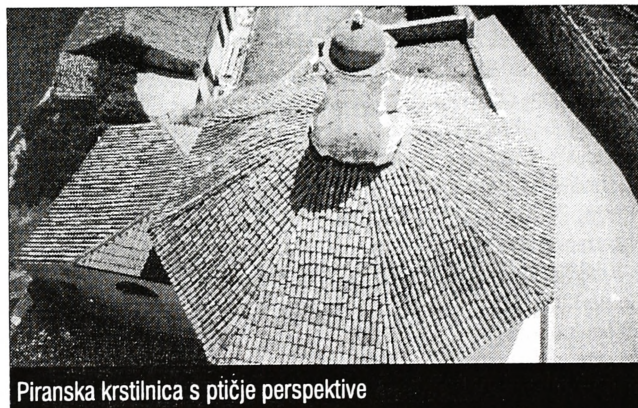
Zbrani so si zastavili nalogo pregledati, kakšni posegi so v teku, kateri so v kratkem predvideni in kaj je v planu za leto 2005. Seznanili bi se radi z delom piranskega mestnega arhitekta, želijo pa tudi sestaviti seznam vseh elementov, ki tvorijo kulturno dediščino Pirana in jih je treba ohraniti, ker dajejo mestu pečat, pa zato, ker so preizkušeni v tisočih letih in so še danes najustrežnejši.

Morda bi lahko občina poskrbela za izobraževanje gradbenih delavcev, izbirala le tiste arhitekta, ki so posebej usposobljeni za obnavljanje kulturne dediščine, prisluhnila meščanom in jih celo vključila v proces obnove, tako v fazi priprave kot pri izvedbi.

Potem bi vedeli, da je stari piranski tlak ne samo izjemno lep, pač pa tudi primernejši in trajnejši od novega načina tlakovanja. Potem zagotovo ne bi stresali ostankov malte med skale na obrežju, ne bi odstranili klopi iz zavetnih koticov, apnene malte ne bi nadomeščali s cementno...

Zbrani so ugotovili, da ni politične volje, da bi se dejansko in na strokovni ravni, na pošten, dosleden in kakovosten način obnavljala in ohranjala stavbna dediščina. V naslednjem županskem mandatu pričakujejo človeka, ki bo podprl revitalizacijo Pirana.

Nada Kozina

Piranska krstilnica s ptičje perspektive

Piranski muzej kmalu dostopnejši za invalide

Ob zahodni steni muzejske stavbe, ki meji na enega redkih parkov v starem mestu, gradijo dvigalo, s pomočjo katerega si bodo muzejsko zbirko lahko ogledali tudi invalidi z zelo prizadetim gibanjem, kar je bilo doslej po dokaj strmih stopnicah nemogoče. Sredstva za naložbo, okoli 21 milijonov tolarjev, zagotavlja ministrstvo za kulturo; v prvih mesecih novega leta bo tako pomorski muzej Sergeja Mašere dostopnejši za invalide ljudi. Morda je odprava arhitektonske ovire v piranskem muzeju posledica lanskega leta, posvečenega invalidom, ko se je poskušalo javnost tankočutno seznaniti o problemih invalidnih oseb, tudi povsem praktičnih kot je denimo dostopnost do kino dvoran, gledališč in seveda – muzejev.

Zakaj tako?

Kot že nekaj let, so prvega decembra, dneva posvečenega boju proti AIDS-u, prostovoljci piranskega združenja Rdečega križa tudi letos pripravili stojnico s propagandnim gradivom o tej hudi nalezljivi bolezni. Letos pa so mladi prostovoljci, dijakinje in dijaki piranske gimnazije, želeli akcijo osveščanja, oziroma pozitivne propagande, razširiti, zato so nameravali, razen v Piranu, gradivo deliti tudi naključnim voznikom na mejnem prehodu Dragonja. Pri iskanju dovoljenj resda niso pretiravali (zanjo so se enostavno po telefonu dogovorili z odgovornim na Policijski postaji Piran), saj je akcija znana že vrsto let in jo slovenska država zelo podpira, mediji pa ji dajejo tudi dovolj veliko pozornost (čeprav nekateri menijo, da bi - bolj od deljenja brezplačnih kondomov po ulicah - kot obvezni učni predmet koristila spolna vzgoja v šolah, a to je že druga zgodba). Toda odziv - kategorična zavrnitev - na katerega so mladi naleteli na mejnem prehodu, ko so hoteli začeti s svojo akcijo, jih je kljub temu neprijetno presenetil. Na ministrstvu za notranje zadeve, kamor je klical odgovorni na mejnem

prehodu, so bili neomajni, tako akcija osveščanja o bolezni AIDS, ki so jo nameravali speljati med potencialno najbolj izpostavljeno populacijo, vozniki, ni dobila zelene luči. Seveda razumemo, da je mejni prehod - še posebej tam na Dragonji med Slovenijo in Hrvaško - resna zadeva, a zelo resna (če ne še bolj) je tudi AIDS, je tudi delo prostovoljcev, ki bi jim z manj formalnosti vsaj olajšali delo, ki pri nas že tako ni kaj prida cenjeno. Ne nazadnje pa bi lahko država pokazala svoj humani obraz, kajti mnogim je ostalo v spominu brezdušno, birokratsko ravnanje policije na enem od mejnih prehodov pri Novi Gorici, ko umirajočemu bosanskemu

Mladi prostovoljci so zaradi dežja stojnico z gradivom o bolezni AIDS s Tartinijevega trga preselili v piransko gledališče. (Foto: Ivan Zupančič - Župa)

državljanu - kljub posredovanju italijanskih humanitarnih organizacij - zaradi ne povsem urejenih dokumentov niso dovolili prehoda, kar je vzbudilo upravičeno zgražanje tudi javnosti sosednje dežele.

(L.S.Z.)

KIPI V OBČINI PIRAN

V spomin na Londonski sporazum je Lucija dobila javni spomenik. V Londonu so politiki pred 50 leti zapečatili usodo Svobodnega tržiškega ozemlja in ozemlje razdelili med Italijo in Jugoslavijo. Spomenik stoji na loki ob novem križišču. Izdelali so ga študentje pod vodstvom kiparja **Aleša Sedmaka** in ga imenovali OSAMELCI 1:2:6:21. Mimo-idočih je malo, ko švigneš mimo v avtu, ti pogled zdrzne po nizu kamnov in rečeš si, moram si jih ob priliki поблиže ogledati.

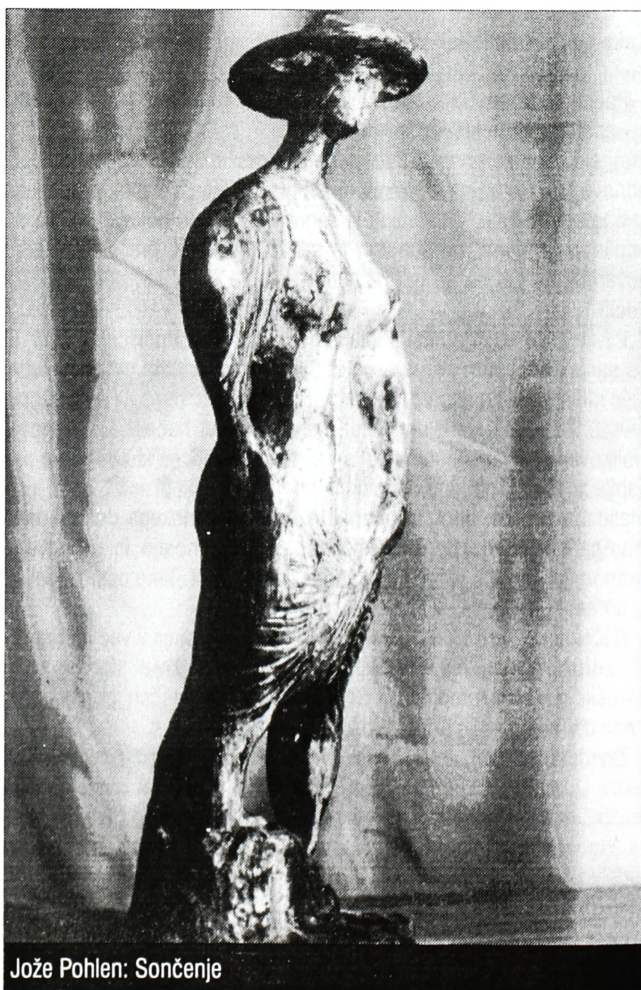
Zloženska, izdana ob odkritju, pripoveduje o osamelih kamnih, ki so jih v dolgem času obdelale naravne sile, v nekem trenutku pa jih je žaga ostro prerezala.

Lucijski kip je pravšnji za današnji čas osamljenosti in nejasnosti. Postavljen ob razpotju in bežno opažen. Tako je z današnjo umetnostjo. Zmede nas in zdi se, da nam je tako prav, ker smo sami razrezani in osameli.

Kdaj bo spet čas za kipe, ki nam bodo polepšali dan, ob katerih bomo radi posedeli? Take, ki jih zna ustvariti umetniška roka in za katere razumevanje ne potrebuješ učenih razlag, saj same o sebi povedo vse. So to kipi za druge, lepše čase?

Kiparska delavnica Kaverljag: Osamelci

Jože Pohlen: Sončenje

Mestna knjižnica Piran je v petek, 3. decembra ob Prešernovem rojstnem dnevu že tradicionalno pripravila odprta branja za piranske občane, tokrat z naslovom Naj se pisave nocej spoznavajo med seboj. Srečanja izhajajo iz družjenj **društva Obzorje**, katerega ustanovitelj je socialni delavec in pesnik **Igor Bizjan**. Kasneje so se odprta branja razširila in pridobila nove bralce in poslušalce z namenom, da se pišoči v lokalni skupnosti povežejo, premagajo ustvarjalne blokade ter svoje literarno snovanje predstavijo lokalni skupnosti.

V galeriji Gasspar, ki vedno na stečaj odpre svoja vrata kulturnim prireditvam, se je tokrat zbralo blizu trideset ustvarjalcev in ljubiteljev lepe besede, ki so v prijaznem vzdušju prislunili drug drugemu: poeziji stalnih gostov odprtih branj, **Mariji Palakovič**, **Mariji Grbec** in **Juriju Rustji**, gospodu **Franču Pircu** - **Frenku**, ki je prebral spominske utrinke o prijatelju – slikarju **Pavlu Zamarju** - **Zappi**, slišali smo lahko dve v čisto sveži knjižni obliki izdani istrski pravljici pisatelja **Franja Franciča** in še mnoge druge. Različnost avtorskih poetik, socialna pestrost, strpnost in prijaznost so besede, s katerimi lahko na kratko označimo prijeten kulturni večer v Piranu.

Karmen Kodarin

Otroci z vseh vetrov
v Piranu; morje
prevaja njihove govorce.

V igro zatopljeni otroci
ne vedo,
čemu odrasli merijo čas.

Mesto malih slapov;
piranske ulice
v močnem naluvo.

(Jurij Rustja: HAIKU)

* Poezija je javna sodba nad samim seboj.
(Henri Ibsen)

Pietro Kandler, zgodovinar, arheolog, erudit

V Tartinijevi rojstni hiši je sredi decembra potekal simpozij, posvečen tržaškemu raziskovalcu Istre. Kandler (1804-1872) je bil zbiralec istrske zgodovinske dediščine, pravi znanstveni utemeljitelj zgodovine Istre. V zbirki *Codice diplomatico istriano* je objavil zgodovinske listine in statute istrskih mest.

V svojih raziskavah ne omenja Slovanov, tako kot večina italijanskih in nemških učenjakov ne. V tistem času so slovenski in hrvaški zgodovinarji kot državljani Avstroogrške monarhije in dunajski izobraženci pisali v nemškem jeziku, Slovani pa so veljali za ljudstvo brez zgodovine. Izjema med italijanskimi zgodovinarji je Istran **Giovanni Antonio Facchinetti**, ki je leta 1805 napisal razpravo o Slovanih v Istri.

Kandler je skupaj piranskim grofom **Stefanom Rotto** zaslužen za piransko arhivsko dediščino, zato mu je piranski občinski svet podelil častno meščanstvo in po njem imenovali trg. Danes se ta trg imenuje Turšičev trg, na njem še danes stoji gastaldova palača. S portala so pred letom stolkli pet grbov in ga zazidali. Po vztrajnem moledovanju starih Pirančanov je portal spet obnovljen, na njem pa se beli pet grbov iz gipsa.

PORTOROŽANOVA OBVESTILA

* Slovesna podelitev diplom

V četrtek, 23. decembra bo v Kongresnem centru Grand hotela Bernardin slovesna podelitev diplom dodiplomskega in podiplomskega študija Fakultete za pomorstvo in promet Univerze v Ljubljani.

* Razstava A. Rinaldija v »Gassparju«

V StudioGaleriji GASSPAR v Piranu je Italijanski Inštitut za kulturo v Sloveniji pripravil razstavo likovnih del slikarja Angela RINALDIJA iz Padove **UJET V SVETLOBI/PRESO NELA LUCE**. Razstava bo odprta do 31. januarja 2005.

* Razstava otroških likovnih del

V piranski galeriji h. Pečariča si lahko do 16. januarja ogledate razstavo otroških likovnih del »**Otroci odraslim**«, ki so nastala v okviru letošnjega Petrolovega vseslovenskega natečaja »Čisto okolje – kakovost življenja – varstvo naravnih virov«

* Predavanje očeta Franca in prostovoljcev

11. januarja 2005 ob 19. uri bo v sejni dvorani KS Lucija predavanje portoroškega župnika Franca Prelca ter drugih članov skupnosti Srečanje z naslovom »**Nevzgojeni, zato zasvojeni**«. Vabljeni!

Zaključna razstava Likovnega društva Solinar

V petek, 3. decembra je bila v piranski galeriji Gasspar zaključna razstava Likovnega društva Solinar iz Pirana. Razstavljeni so bila dela, nastala v letu 2004. Predstavili so se: **Marija Beganovič**, **Bruno Bonin**, **Mihaela Božeglav**, **Jasna Bušič**, **Ludvika Cerkvenik**, **Gianni Collori**, **Mirjana Černetič**, **Dada Čurin**, **Nives Đikanovič**, **Dana Terzić**, **Jožica Golja**, **Tatjana Grubešič**, **Ana Jeretič**, **Dušan Kmetec**, **Daša Košuta**, **Simona Mahnič**, **Rozina Maraš**, **Leonida Pavič**, **Marija Pereza**, **Zdenka Petek**, **Đeni Plešnik**, **Atilio Radojkovič**, **Đeni Rožec**, **Lidija Simčič**, **Neli Sluga**, **Jožica Sorta**, **Jana Turk**, **Eleonora Ukmar**, **Vanda Vlačič** in **Renata Vuk**.

Zasvojenici v župnijskem organogramu

Šestintrideset let delujem v župniji Portorož, ki je bila ustanovljena 1. septembra 1968. Danes šteje 2880 prebivalcev, nedeljnikov je 252, šolo obiskuje okrog 140 otrok, k verouku jih prihaja 55. V turistični sezoni se število ljudi poveča za približno desetkrat.

Do 1. junija 1991 se je oblikovalo v župniji veliko skupin, toda tistega dne je nastala nova: prvi Slovenec, zasvojen in zastrupljen s prepovedanimi mamili, je odšel na zdravljenje. Okrog njega se je zbrala skupina prostovoljcev, ki je vdirla v neznane prepade, odkrivala do takrat neznane rane. Jedro te skupine je ostalo trdno sklenjeno do danes. V teh trinajstih letih se je skupina širila in bogatila po številu, spoznanjih, odnosih, odkrivala je neraziskana področja, vnašala v domači in širši prostor nemir, preplah, odpor. Hkrati je ponujala pomoč, prebujala upanje in poklanjala vedno bolj preverjene metode dela. Hranila se je na svetovno znanem, že štiri desetletja starem programu **Don Pierina Gelminija** in mu ostala zvesta do danes.

V pastoralnem župnijskem koledarju MOSTOVI za leto 2004/5 je zapisanih tudi 52

ponedeljkovih večerov, ko se ob 18,30 začne program, ki se odvija v pozne nočne ure.

Samo še nedeljske maše imajo večje število udeležencev. Večer ponuja najprej osebne

pogovore, informacije, odkrivanje poti, ki jo je treba prehoditi, naporov, ki so za to potrebni in verjetnosti uspeha po dokončanem programu. Ob 19,15 se spletejo vsi navzoči v krog. V eni uri in četrt imajo možnost, da se izrazijo, vprašajo ali podarijo svoja izkustva, večina to možnost tudi izkoristi.

Omizje sestavljajo odgovorni za program, dve zaposleni osebi - ena med njima je ozdravljena -, novi zasvojenici s starši, drugimi sorodniki ali prijatelji, starši mladih,

ki so na triletnem zdravljenju, mladi, ki so program končali. Večkrat obišejo ta večer tudi strokovnjaki različnih profilov, ki se želijo seznaniti s problemi zasvojenosti in načinom zdravljenja ali skupine srednješolcev, AA (*anonimni alkoholiki-op. ured.*) in podobne skupine.

Vsakdo od nas ve, kako težko odpiramo osebne ali družinske rane pred drugimi in kako močna volja je potrebna, da jim poklonimo svoja izkustva. Ker so ti darovi najtežji, so najdragocenejši. V skupini učinkujejo kot ogenj na ognjišču: razžarijo obraze in srca, prebujajo sveže misli in nova spoznanja, ustvarjajo družino in vabijo k posnemanju. Ker jih hrani ljubezen in pogum, osrečujejo. To ozračje osvaja, prepriča, utrjuje moči. Nabit je namreč s številnimi duhovnimi vrednotami razkrite in poklonjene bolečine, ljubezni in žrtve, odločne volje za novo pot v življenju.

(Nadaljevanje prihodnjič – Sadovi?)

Franc Prelc, portoroški župnik

PUM, program pomoči mladim osipnikom

Program PUM (Projektno učenje za mlade) je javno verificiran neformalni izobraževalni program, namenjen brezposelnim mladim med 15. in 25. letom, ki niso dokončali poklicnega izobraževanja ter so brez statusa dijaka oziroma študenta. Pogosto se namreč zgodi, da mladi zaradi različnih razlogov zapustijo redno šolanje in potrebno je kar precej časa, volje in energije, da si pridobijo poklicno izobrazbo. PUM nudi takim mladim možnost in podporo, da si v obdobju enega leta zastavijo stvarne življenjske cilje ter naredijo načrt izobraževanja, ki mu tudi sledijo. Program PUM - zasnoval ga je Andragoški center RS, financirajo pa ga Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport ter Zavod RS za zaposlovanje – že peto leto poteka v okviru izobraževalnega centra Memory na sedežu PUM za obalno-kraško regijo v Kopru. Za udeležence je brezplačen, poleg tega lahko udeleženci kot brezposelne osebe izkoristijo tudi pravice, ki jim pripadajo iz tega statusa. Mladi, ki želijo nekaj storiti zase, se lahko v PUM vpišejo **vsak delavni dan 9. in 16. uro** na naslovu: *Izobraževalni center Memory, Ferrarska 30* (objekt Barka, vhod po zunanji stopnicah ob trgovini Noč in dan), 6000 Koper. Tel.: in faks: 05/ 631 13 13, e-pošta: memorykp@volja.net.

Klavdija Mervič

Nega in ultrazvočna terapija obraza

Nega telesa

Ultrazvok in vakum terapija telesa

Elektro stimulacija obraza in telesa

Depilacija

Manikura

Pedikura

Refleksna masaža

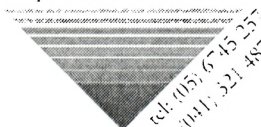
Tui-na masaža

Solarij

Infrardeča savna

Kozmetika Jana Novak s.p.

Lepa cesta 1, 6320 Portorož

na Prešernovem nabrežju
v Piranu

Tel.: 05/674-71-01,
674-71-02, 674-71-22,

Fax: 05/674-71-00

Restavracija Pavel Piran sodi med redka gostišča, v katera se radi vračajo mnogi gostje. Slovi po izredno dobro pripravljenih darovih morja. Sicer pa vam iz bogate mednarodne kuhinje ponujajo: ribe, rakovice, jastoge, raroge, školjke, škampov cocktail, ribjo rižoto, tartufe, livadski biftek, specialitete na žaru. Odlična odprta in buteljčna vina.

Za obisk se priporočajo.

Tragedija v Beslanu in kako so o njej poročali

Med najzanimivejšimi družbenimi vidiki zločina, kakršnega so razkrile statistike, je, da skoraj v vseh deželah sveta zakone najpogosteje kršijo doraščajoči mladeniči (torej moški, stari od 14 do 25 let) iz revnih slojev ali/in psihično prizadeti in travmatizirani (oz. bolehn) ljudje. Med populacijo nad trideset let starosti pa število storilcev kaznivih dejanj naglo upada razen med tistimi, ki jim je zločin

postal življenjski stil ali eden od mnogih poklicev ali celo zabava (npr. pobijanje revnih otrok v Južni Ameriki in še kje, pedofilija...). Anatomije zločina in poročanja o njemu sem se lotil na v zadnjem času daleč najbolj grozljivem primeru, na terorističnem napadu na šolo v kavkaškem Beslanu.

Poročajo, da je tragedijo v Beslanu zagrešilo 35 teroristov in teroristk, da je bilo strelivo prineseno v šolo med počitnicami, ko so šolo obnavljali. »Teroristi« so zločin pripravljali v bližnjem gozdu, zavedali pa so se, da bodo pobiti, kar se je tudi zgodilo. A desetkrat več je bilo njihovih žrtev (330) in več kot polovica med njimi (172) je bilo otrok. Je bil njihov namen res takšen?? Ne vemo natančno, kaj resnično so "teroristi" za izpustitev talcev postavljali kot pogoj (če so sploh kaj). Ljudje pa zagotovo imamo pravico zvedeti, kaj je te ljudi pri-gnalo v dejanje, v zločin, ki nas je tako prizadel in ranil. To bi morali izvedeti tudi zato, da bi mednarodna skupnost lahko preprečila hudo nasilje nad Čečeni in tudi drugimi podložnimi ljudstvi. Če se razmere v tem delu sveta ne bodo uredile, bodo vse žrtve zaman - bodo del hotenega genocida. To, kar preseneča, je nova udeležba "teroristk" in trpinčenje talcev (dva dni so bili v hudi vročini, brez vode in hrane).

Kdo so bili zločinitelji v Beslanu?

Zagotovo beslanski hudodelci niso bili tista vrsta posameznikov, ki jim je "zločin" postal eden od mnogih poklicev. Prej kot to so bili katatoniki*, samomorilci, ki so svojo suicidnost izkoristili "za svojo odrešitev" in za to, da bi svet opozorili na "odpor" in na nevzdržne razmere v njihovi domovini, da bi maščevali tiste, ki so jih zgubili v nepravilnih in ponižujočih nasiljih njim tujih oblasti... Zaradi slednjega so iz ljudi postali "živo orožje". Hudo je, ko se tako orožje sproži zaradi "samovžiga" in še huje, ko tako orožje zlo-uporabijo pravi teroristi - tisti, ki jim je zločin postal eden od mnogih poklicev.

Raziskovalno novinarstvo bi lahko veliko naredilo (in bi se oddolžilo), če bi za vsakega "od 35. teroristov" zbralo osnovne podatke in pri vsakem poiskalo verjetne motive ali nagnjenja, ki so jih pripeljala v tako dejanje. Verjamem, da bi bilo to 35 zanimivih življenjepisov in poročil o tem kje, kako in s čim so

ti nesrečni ljudje živeli. Ljudje bi morda lahko spoznali vpliv njihovih podedovanih lastnosti, verjetne sledi hude prizadetosti ali celo duševnih bolezni, osvete in maščevanja... Ne verjamem, da so jih v to prignali verski motivi sami po sebi in še manj, da so bili poklicni

teroristi**. So bili "orožje", ki je eksplodiralo zaradi "samovžiga", je bilo to 35 samohodnih "živih min", ki so v šoli eksplodirale zaradi lastne nesreče, nerodnosti...? Ali jih je kdo zlorabil?

Dileme: Je bila tragedija v Beslanu "zločin"

ali "kazen"? Je bila tragedija v Beslanu storjena iz obupa ali je bilo to hudodelstvo - teroristično dejanje? Je bilo to dejanje pogojeno z odporom kavkaških ljudi? Pravega odgovora na ta vprašanja nikakor ni mogoče pričakovati od uradnih ruskih ali političnih oblasti. Ljudje pa imamo pravico zvedeti resnične nagibe, zaradi katerih je bil zločin storjen. Bodo mediji ostali pri hitro napleti opredelitvi Moskve, da je bil to teroristični zločin, ki jim daje opravičilo za vse njihove represalije (prejšnje in nove), ali pa bodo zadevo poskušali razskati in pojasniti, da je bila tragedija "kazen" za prej storjene ruske zločine?

Množični mediji in njihova krivda

Čeprav se na prvi, površni pogled zdi kavkaška tragedija precej daleč, odmaknjena od nas, pa vemo, da ni tako. Po njej nič več nismo taki, kot smo bili. Mediji - danes vsepovsod prisotna sila - so poskrbeli, da je v naše domove prišla groza v vsej svoji razsežnosti, kot nepričakovani gost, brez predhodne napovedi ali opozorila. V živo smo tragedijo življenja gledali vsi, otroci in odrasli. Z ničemer nam ni bilo prizaneseno. Obhajata nas groza in strah in sprašujemo se, ali se kaj podobnega zgodi lahko tudi tu, našim otrokom, vnukom in nam samim. Teh črnih misli nikakor ne z-moremo izključiti, pregnati, pozabiti. Kako so jih dojeli naši otroci in vnuki? Kot veliko prizadetost, strah in ponižanje, ki jih mori, ki jih spremlja tudi v vrtec, šolo, na igrišče... Njihovi vrtci, njihove šole, njihova igrišča niso več taka, kot so bila še zjutraj 1. septembra 2004. Mediji so vse to naredili predvsem zato, da bi imeli večjo gledanost, naklado,.... zaslužek. Niso ravnali odgovorno, ne moralno in ne etično. Namesto, da bi predvajanje prekinili, prikriili najbolj grozovite prizore, so najgroznejše ponavljali, ponavljali,... brez opozorila, brez obvestila, da so oddaje - zaradi groze - za najmlajše neprimerne. Otroci se sedaj bojijo televizije, interneta,.... strah jih je poslušati radio, iti v šolo. Se v šoli sploh lahko še zberejo, učijo, veselijo,... Bodo in kdaj bodo lahko vso to grozodejstvo pozabili? Se bo tragedija kot mora zapisala v njihovo podzavest? Mediji bi svoje poslanstvo oz. (po njihovo) "obveznost" da ljudi informirajo, lahko opravili tudi drugače.

Naša podjetja, ki poslujejo v Rusiji, so se pravilno odločila. Svoje denarne prispevke za žrtve tragedije v Beslanu so namenili za rehabilitacijo (zdravljenje) beslamskih žrtev pri nas v Sloveniji, čeprav je večina ravnala drugače. Prav so se odločila najprej zato, ker naše moralne obveznosti pomagati nedolžnim žrtvam ni mogoče "odkupiti" enkrat za vselej in jih potem "s pomirjeno vestjo pozabiti - jih še enkrat pokopati". Prav so ravnala tudi zato, ker se večina zbrane pomoči, na poti do žrtev, porazgubi in to kar pride do njih so le drobtinice. Ne bom govoril o tem, kako se tisti, ki skrbijo za razdeljevanje zbrane pomoči z njo okoriščajo in od tega bogato živijo.

Najhujša travma, ki so jo doživeli otroci, njihovi starši in sorodniki, učitelji,... v Beslanu bo imela pri njih trajne kvarne posledice,

Tudi jesensko sonce je prijetno za sprehode in posedanje na klopcih v parku...

duševne in telesne. Strokovnjaki so zanje že naredili dokaj zanesljivo prognozo nadaljnega življenja. Njihovo "vegetiranje" vodi v trajno osebnostno in telesno spremembo nepredvidljivih zapletov. Utegnejo celo zapasti v stanje, v kakršnem so (verjetno) bili njihovi "ugrabitelji", v samo-morilske mlade zločince, ki se bodo - duševno bolni - kdaj odpravili po maščevanje na drugo stran. Mednarodna skupnost to lahko in zmore preprečiti. Najprej z vplivanjem na ureditev razmer na območju (za kar pa je malo upanja), predvsem pa da mi vsi naredimo nekaj konkretnega za žrtve. Zdi se namreč, da tako prizadete ljudi pred samomorilnostjo pomembno varuje občutek, da jih ima kdo rad, da spremenijo okolje, da... Izkušnje s černobilskimi otroci (ki se zdravijo na Debelem rtiču) že imamo in so dobre. Zakaj ne bi podobne rehabilitacije, gostoljubja in ljubezni nudili tudi otrokom in ženam iz Beslana? Zato je oz. bi bilo prav, da to naredimo čimprej in da sredstva, s katerimi hočemo pomagati tem nesrečnim ljudem - namensko samo zanje - porabimo v Sloveniji.

Pa še o škodljivih vplivih medijev: Pravici biti obveščen dajem nasproti pravico biti zaščiten pred številnimi kvarnimi vplivi in travmatiziranjem, ki ga prenašajo mediji. Dogodek v Beslanu je svetovnim medijem omogočil ogromne zasluge. Bodo del z lahkoto ustvarjenih dobičkov odstopili tistim, ki jih je dejanje prizadelo in oškodovalo? Ne

samo v Beslanu. So mediji o poročanju iz in o Beslanu ravnali neetično - neodgovorno in s tem posredno travmatizirali predvsem otroke, ki so v živo gledali tragedijo svojih vrstnikov v Beslanu in jo tako tudi sami doživljali? Kako in s kakšnimi (kolikšnimi) posledicami se je tragedija zapisala v njihovo psiho in podzavest?

Mediji in terorizem: Ali delajo mediji - s sedanjim načinom poročanja - usluge in reklamo za terorizem? Ga promovirajo in povečujejo? Bi bilo terorizma manj, če bi bilo odzivanje medijev na hudodelstva teroristov drugačno? So mediji kot "mestni golobi" in "lisjaki", ki prenašajo mrhovino in boleznijo? Ali, ali je njihovo poslanstvo - obveznost, kot pravijo - da informirajo dovolj kvalitetno. Ali pa: so informacije, ki jih mediji (nasploh) objavljajo le izdelki (prodajno blago) bolj podobni oglasnim sporočilom (reklamam), ki jih tudi objavljajo? Te pa veliko povedo in še več zamolčijo!

Rafael Dodič

Opombi:

*katatonija (gr.) napetost: vrsta duševne bolezni z odrevenelostjo in krči mišic, hudo zmedenostjo in razdražljivostjo

**Za »zločine«, ki jih storijo tisti, ki jim je terorizem poklicna in pridobitna dejavnost (tudi stil življenja) bi morali uporabljati izraza »hudodelstvo« in »terorist - terorizem« v narekovajih.

Serapis

Moder nasvet upošteva preteklost, ki ponuja vzore, sedanjost, ki zastavlja problem, in prihodnost, ki skriva posledice.

Seneka

Ali naj berem dnevni časopis ali kitajsko knjigo modrosti? Kaj je bolj aktualno, kaj mi bo bolj koristilo pri reševanju življenjskih vprašanj in pri razumevanju sveta? Ko berem novice, so to v nešteti različicah iste nerodnosti, neumnosti, da izgubim voljo do življenja. Če pa berem modrece, me usmerjajo na poti skozi življenje. Kako se lahko več naučim od modrecev, ki so živeli davno prej? Morda je način življenja bolj pomemben kot čas življenja?

V knjigi Erwina Panofskyja Pomen v likovni umetnosti piše, da so stari Egipčani to modrost ponazorili s Serapisovim kipom triglave živali: levja glava označuje sedanjost, sedanje stanje je močno in strastno, preteklost označuje volčja glava, saj spomin na pretekle stvari požira in odnaša, podoba psa, ki poskuša uga-jati, pomeni izid prihodnosti, o katerem nam upanje, čeprav negotovo, vedno daje ugodno sliko. Vse tri povezuje kača, čas.

(nk)

- Ko si mrtev, se tvoja narodnost in tvoje politično prepričanje ne kažeta več. (Ernest Hemingway: Komu zvoni)
- Morda se ponavljajo vojne samo zato, ker eno bitje ne more povsem občutiti tistega, kar drugi trpi. (E. M. Remarque: Vrnitev)
- »Vendar tudi takrat, kadar sem nesrečna, menim, da ne bi bila zadovoljna, če se ne bi bila rodila, kajti nič ni hujšega od nič.« (Oriana Fallaci: Pismo nikoli rojenemu otroku)

DRUŠTVO OBZORJE PIRAN

nudi svetovanje vsem ljudem v duševni stiski. Na osebni pogovor se lahko prijavite vsak delavnik od 10. do 14. ure.

Tel.: 041/ 954-769.

NEGA NOG NA DOMU

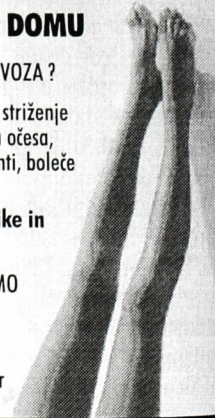
NIMATE ČASA ALI PREVOZA ?

(medicinska pedikura, striženje nohtov, otiščanci, kurja očesa, trda koža, vraščeni nohti, boleče noge...)

primerno za diabetike in nepokretne osebe

STROKOVNO OSKRBITO
NA VAŠEM DOMU

Vinčec Karim
s.p. zdr. tehnik pediker
TEL. 031/ 851-242

Prišel čas je krog božiča...

(Josip Murn)

Decembrski prazniki niso nekaj bežnega: ljudje jih pričakujejo z radostnim nemirom, polnijo jim vsakodnevne opravke in kramljanja. Od nekdaj je bilo tako; le da so bila morda pričakovanja manj razkošno osvetljena, pa zato nič manj topla: sveče, leščerbe in plameni na ognjišču so bili prijazni vasovalci, ko je družina po večerji obsedela za mizo in je stekla beseda o veselem času, ki je že trkal na dver.

Preprosto, neomajno zaupanje je vodilo mirna razmišljanja in dramilo skrite ustvarjalne sile, za katere v dnevih trdega dela ni bilo časa. V žuljavih dlaneh so se začele rojevati drobne umetnine, v prekipevajočih srcih so se oglašali nežni napevi – slovenski narod je v imenu božiča in novega leta poklonil bodočim rodovom zakladnico priložnostnih pesmi, legend, običajev, lesenih in glinenih predmetov, poslikav in kipcev. Nastajali so jaslice in okraski, s katerimi so ozaljšali osrednji prostor v hiši, nastajale so vezenine za pražnje pogrnjeno mizo, umetelno spleteni zimzeleni venci so z vrat in zidov oznanjali bližajoče se Odrašenikovo rojstvo. Ni bilo študijskih knjižnic, ki bi postregle s podatki o nošah in načinu življenja na začetku našega štetja, in ni bilo tednikov s prazničnimi prilogami, polnimi receptov in nasvetov; slovenski kmet je imel le svojo iskreno misel, svojo preprosto vero, ki ni zahtevala ideoloških razlag. In imel je neizživeta hotenja, zatajevano izrazno moč, ki se je morala ven in ven umikati garanju in večni skrbi za vsakdanji kruh. V mirnih, napol brezdelnih večerih na pragu zime, ko sta mu polje in sadovnjak dovolila počitek, pa je lahko sedel k topli peči in se prepustil prijaznim mislim, morda tudi davnim, skritim sanjam, katerih se je še sam sramoval in jih je že od mladega skrival, kot bi se bal neizprosne sodbe svoje kmetiške soseske. V teh vedrih, spokojnih urah je jemal v roke les, suho šibje, kose lubja, glino, tudi kamen in kar je pač imel doma, dlani in prsti so se zganili in skušali slediti podobam, ki so se porajale v srcu in zahrepenele v svet, v obliko otipljive snovi, da bi lahko še dolgo pričale o lepoti globokega doživetja. Skrita bogastva srca so končno smela na dan. Tako so poromali nabožni liki v jaslice in bohkov kot, na okrašene police in med dišeče veje smrečja. Včasih so bili okorni, včasih izpiljeni do osupljivih potankosti. Vsi pa so pričali o toplih čustvih in o samonikli ustvarjalnosti, ki ni hrepenela v spono trenutnih svetovnih umetniških smeri; odbarjena z bogastvom neponovljive izvirnosti je bila sama svoja smer...

Po zaslugi ljudi, ki so bili dovzetni za lepoto in ki so imeli dovolj posluha, da so v navidezni preproščini uzrli umetnost, se je nekaj teh predmetov ohranilo. Zbiratelji ljudskih pesmi in popisovalci običajev so rešili pred pozabo večino koledniških pesmi in božičnih zgodb. Ponekod so se - v obliki družinskega izročila – ohranili stari recepti za praznične jedi. Kar je bilo nekdaj nepogrešljiva prvina decembrskih praznikov, je dandanes skrbno spravljeno v muzejskih vitrinah in študijskih knjižnicah. Svet gre svojo pot in vse bolj opušča stare šege, toda lepota ljudskega izročila ne izgublja leska in nekaterih vrednot se čas ne dotakne.

Nove tehnologije so posegle tudi v predpraznične priprave in nam – včasih povsem neopazno – narekujejo slog praznovanja. Nič ni narobe, če je tako: razsvetljene ulice, velika izbira okraskov za vse žepe, božična glasba v trgovinah – vse to nas napolni z vedrino. Pa vendar – ko včasih postojimo v hipermarketu pred polico, kjer se nam ponujajo ducati enakih (uvoženih) angelov, plastičnih repatic in še česa, kar prija očesu, tedaj nas obide nejasna nostalgija; za droben hip se zasanjamo v neke druge čase, o katerih vemo, da so bili (in da so bili včasih celo slabši od zdajšnjih) in da so bili takrat božični prazniki, okrašeni s preprostimi okraski samoukega ljudskega umetnika, samo naši, zares slovenski...

Sonja Požar

Moderna postavitve jaslic, na katero smo naleteli na lanskí razstavi Jaslice v piranskih cerkvah.

Dan spomina na nedolžne betlehemske otroke

December je mesec praznikov, od Miklavža, Brezmadežne, sv. Lucije, praznika svetopi-semških prvih staršev Adama in Eve, Božiča, sv. Štefana, Janeza Evangelista, svete družine do silvestrovega. Vmes je še **dan spomina na nedolžne betlehemske otroke**, ki ga praznujemo **28. decembra**. Ljudski običaj na ta dan je **tepežkanje**, ki je ponekod v Sloveniji še ohranjen. Prvotno so fantje in možje s šibami »tepli« dekle in žene, kar je bilo magično dejanje, ki naj bi prinašalo blagoslov in rodnost. Pri tem obredu naj bi namreč življenjska moč, ki jo hrani rastlina, prešla na človeka. Po tej veri so si ljudje v davniini tudi začeli krasiti svoja bivališča z zimzelenim rastlinjem. Naši poganski predniki so verjeli tudi v Pehto ali Sredozimko, ki je v dvanajstih nočeh po zimskem kresu v viharnih nočeh varno vodila otroške duše. Cerkev je vero v Pehto in otroške duše združila s spominom na nedolžne otroke, ki jih je dal pomoriti kralj Herod. Otroci so se pri tepežkanju pridružili starejšim fantom in možem, ohranil pa se je prvotni smisel šege: voščila za zdravje in za dolgo in srečno življenje... Voščila so bila v vsaki pokrajini malo drugačna. Otroci so kot koledniki hodili od hiše do hiše in peli na primer: »Rešte se, rešte, zdravi in veseli, dolgi in debeli, da bi dosegli sivo brado in dočakali leto mlado!« ali »Rešte se, rešte pa se otešte, da bi bli zdravi in veseli, tolsti in debeli!« (Mimogrede: v slovenski Istri so topli tudi trte v vinogradu, da bi bolje obrodile).

Morda bi bilo prav, da se ob tem dnevu spomnimo, da si otroci za praznike ne želijo le igrač in drugih daril, pač pa tudi varnosti, miru, prijaznosti, dobrote in ljubezni. Pa ne le naši, tudi sosedovi, tudi tisti daleč daleč stran, ki jih ne poznamo in trpijo zaradi krivic, ki jih v svet prinašamo odrasli. Na veliko načinov lahko tešimo njihove stiske, le iznajdljivi moramo biti. Tako vsaj pravijo vse tiste botrce, ki so se odločile za posvojitve na daljavo. O tem pa kaj več v prihodnji številki! Še voščilo: »Šip, šap, šip, šap, da zdravi, veseli bi dolgo živeli, nebesa služili, potice delili!«

(Š.P.)

O BUTASTI ESTRADI, O UMIRANJU NA OBROKE TEKSTILNIH IN OBUTVENIH DELAVK, ČESA SE VESELIJO STAREJŠI BREZPOSELNI ZA NOVO LETO..

Silvestrski poljub nekaterim kot solza zastane v grlu...B. I.

Kamorkoli pogledamo, prednovoletni čas nas zasipa z srečnimi obrazi, ki nas vabijo, da v nakupovalnih centrih osmislimo naše "Bogato" življenje. Amerikanizirani božiček se je iz molitvenih in meditacijskih centrov preselil na plakate in televizijo, kjer polpismeni estradniki, ki se kopljejo v slavi in bogastvu, tekmujejo, kdo bo izdaval najbolj plehko in pocukrano voščilnico. Zvezdnitvo je skupaj z rumenim tiskom kapitalistični paradni osel, s katerim mediokritete preprostega človeka prepričujejo, da je največja sreča pojavljanje v medijih, biti opažen, čimvečkrat fotografiran, drugače te sploh ni, kot nam zagotavlja tednik upokojene, jeklene častilke prejšnjega sistema. Ta nesrečni virus slavnih in bogatih se je planetarno razširil in seveda veselo požira najbolj sijoče protagoniste, spomnimo se samo odpadlega nosa Michaela J, problemov princeze Diane z bulimijo in samospoštovanjem, depresije in boleznega menjavanja partnerjev najbolj oboževane ženske na svetu, dih jemajoče, otročje in zapeljive Marlinke, katere krilo se je dvignilo do predčasnega vnebovzeta. (Beri zadnjo Zupanovo pesniško zbirko Lokomotive, ki nam pove, zakaj je Jan P. žalosten..)

Na Slovenskem se je z razmahom privatnih televizij ta parada primitivizma in neokusa dvignila do Hamletovskih razsežnosti. Bivša misica z simpatičnim delfinom na dojki, oblečena kot tretjerazredna strip-tizeta, z nezdravim, od solarija prežganim obrazom sredi zime, tuli kot stara baba sredi odra in se dela pametno, tako da podgane v skladišču, kjer se "dogajajo" svetovni, bodoči idoli, v strahu bežijo. Tam na stolu sedi tudi vedno prisotni Bipi s piskajočim glasom, ki je bil po karmičnem izročilu v prejšnjem življenju pojoči hlevar... Na prvem programu nacionalke nas zabavajo stari radijski mački, kot da bi polpijani klatili neumnosti v vaški beznici, (Dergi, kelner in dolgočasni Saško, ki mu Bog ni podaril televizijske face), brez vnaprej pripravljenega, kompaktnega scenarija, se sami zabavajo ob solidnem honoraju, ki ga plačamo uporabniki satanove škatle. O, sveta preproščina...!

Na drugi strani objokane tekstilne in obutvene delavke nemočno gledajo, kako propadajo paradni konji socialističnega gospostva, kjer je bil delavec vsaj varno spravljen in preskrbljen. Vodilni delavci, direktorji, samozvani managerji pa ves proces in agonijo podjetja spremljajo ob plačah, ki presegajo 2.000.000,00 sit na mesec. Prekleti farizeji, da se upajo pojavljati v medijih in posthumno pametovati - japonski samuraji so si po neuspešnem boju častivredno zarinili meč v mehki del trebuha in v miru ugasnili (beri Bušido, kodeks samurajev). Ves tak proces sem dal skozi na svoji koži: v Bosni, kjer sem do vojne delal kot predstavnik Dekorative Prozor za Slovenijo in del Hrvaške, smo po raniki Jugoslaviji na sejnih kot za šalo prodajali tekstil. Direktor, debel, mogočen gospodar vsega kraja, prava, mala kopija Tita, mi je

ukazal: „Samo ti toči šljivu i reži pršut, pa če sve iči samo od sebe.“ Res bolj, kot so ga pili in se nažirali, več so kupovali, noben problem ni bilo prodati stare zaloge. Ja, srečni časi planskega gospodarstva, ko so kvote bile trdne kot kaleče jeklo, ni bilo ujme rumene rase, ki proizvaja na pol zastoni. V privatnem podjetju je v začetku trg požrl vse; sam sem takrat prodajal tekstil in ga dostavljal, kasneje - z izgradnjo velikih trgovskih centrov- smo mali trgovci počasi izgubljali tržni delež,

dokler smo na koncu lahko prodajali samo še tistim, ki niso bili plačilno sposobni. Male trgovnice lahko danes preživijo samo, če lastnik dela sam, ob pomoči družine in ne plačuje prevelike najemnine.

Trg je neusmiljen!

Povejte mi, kako bodo preživeli ljudje v majhnih krajih, kjer je bila propadla firma edina možnost zaposlitve, petdeset let stare, od materinstva in garanja, prezgodaj postarane ženske, pa prekvalifikacijam navkljub, ne dobijo ustrezne zaposlitve. Delu čast in oblast, smo rekli včasih, danes pa kapitalistični trg potrebuje nezaposlene, da lahko do konca izžema srečneže, ki so ohranili

delo. Konkurenca čakajočih na zavodu sili zaposlene, da sprejemajo pičlo mezdo in ohranjajo šibko samospoštovanje. Z izgubo zaposlitve se zamaje do sedaj varni, predvidljivi, svet, kjer je bil čas smiselno strukturiran. Ni več kavice in prijetnega kramljanja s sodelavkami, ni več skupnega boja in zaveze, da bi presegli normo... Dan postaja prazen in pust, ure se vrtijo v praznem teku kot odpadlo listje. Kako obleči in nahraniti otroke, kako preživeti prihajajočo revščino, ki čaka nadaljnjih 40.000 izgubljenecv. Ali smo se za to BORILI, da bomo v lastni državi STRADALI? Naša generacija ni bila vzgojena v samoiniciativnosti in fleksibilnosti, sistem nas je otopil in na nek način zazibal v varno vegetiranje. Nismo se vajeni kot brezobzirni subjekti boriti na trgu. Kaj bo z nami, nismo ne mladi ne popolnoma ostareli, nismo ne lepi, ne grdi, ne veselimo se življenja, izgubljammo smisel, saj nas družba ne potrebuje več, družba, ki smo ji podarili najboljša leta našega življenja... Bomo res končali na smetišču tranzicije, na stranskem, slepem črevu zgodovine...?

Zatorej, rad bi voščil novoletne in božične praznike, vsem ponižanim in razžaljenim, bolnim in nesrečnim, vsem nezaposlenim - naj se borijo, naj ne zgubijo upanja, naj se osebno dvignejo nad profit in prazen blišč sodobnega sveta... Za osebno srečo ne potrebujemo glavnega zadetka na lotu, manj delajmo, pa tudi manj trošimo, več se družimo in pogovarjamo, ne zapirajmo se v bolečino izgube, ne pustimo, da se zmaj debeli na naših žuljih. Sreča je še vedno v srečanju s samim seboj!

Bizjan Igor, samozaposlen v kulturi, brez denarja, a srečen..!

MOJ SOCIALISTIČNI BOŽIČ

V decembrskem, predbožičnem času je v sosednji severni Italiji pritegnila pozornost osnovna šola, kjer so se odločili, namesto tradicionalne igrice z betlehemskim hlevčkom in rojstvom odrešenika Jezuščka, odigrati povsem posvetno pravljico, Rdečo kapico. V deželi, kjer ima katoliška cerkev še zmeraj izredno močan vpliv – tako rekoč ga ni televizijskega »talk showa«, najsi obravnava resnejše aktualno-politične ali lahkotnejše, trivialne vsebine, na katerem ne bi gostoval kateri od številnih predstavnikov duhovščine – je odločitev za profano pravljico (nekateri so izpostavili, da je prav za prav celo nasilna, saj volk požre tako babico kot njeno vnukinjo, na koncu pa požeruha zaslužno ustrelil dobri lovec, zaradi česar bi lahko svoje rekli tudi zaščitniki živali) vzbudila nemalo čudenja, neodobravanja, zmajevanja z glavo in celo zgražanja. In kaj naj bi botrovalo takšni odločitvi? Menda (prevelika?) učiteljska vnema, da bi šolo očistili kakršnihkoli krščanskih primesi, s katerimi bi utegnili raniti verska čustva otrok drugih religij (denimo islamske). Šola naj bi torej ostala strogo nevtralna, popolnoma laična, v njej ne bi smeli posebej izpostavljati katerekoli religije ali ideologije. To pa je za mnoge v še pred kratkim s katolištvom močno prežeti deželi nezaslišano, naravnost škandalozno.

Kako je bilo, še ne dolgo, pri nas

Ob tem aktualnem dogodku mi je spomin nehote poletel v rano otroštvo in podoživljajne stisk, ki jih je moja rahločutna otroška duša preživljala v nekdanjih socialističnih vzgojno-izobraževalnih institucijah. Doma sem bila pač vzgojena v krščanskem duhu, k verouku in maši sem hodila na skrivaj, kajti domači so mi zabíčali, naj o tem v šoli ne črhnem besede, čeprav so seveda vsi vedeli, da »hodim v cerkev«, kot so takrat rekli z značilno zaničljivim prizvokom. Nisem razumela zakaj: kaj je narobe s cerkvijo, angelom varuhom, ki naj bi me v rokavu mojih oblačil povsod spremljal in me imel rad, Jezuščkom, Marijo in Jožefom, pa s tako milo zvonečo pesmico »sveta noč, blažena noč«.

Veselila sem se božiča, pa seveda jaslic, pri duši mi je bilo toplo, ko je mama v kuhinji mesila potico in tolkla bakala (polenovko), pa čeprav ga nisem marala, ko smo pri maši peli božične pesmi - bili vsi v nekem vznesenem, slovesnem pričakovanju, da se bo zgodilo nekaj velikega, lepega... Tako je bilo doma in v cerkvi, v šoli pa je bil greh samo omeniti božič, polnočnico, Miklavža, Božička... Spominjam se, da sem bila zaradi tega prestrašena, počutila sem se razcepljeno, dvojno. Drevešček smo doma okraševali pred božičem, a v tistih morečih, neveselih, sivih časih (vsaj takšni so ostali v mojem spominu) na tržnici ni smelo biti jelk, v trgovinah ni bilo moči najti noveletnega okrasja, jaslice so bile tabu, izložbe in ulice so bile puste, neokrašene... Na božiča dan je bil pouk, kakšna posebej indoktrinirana učiteljica je tega dne napovedala celo kontrolko, da bi nas verujoče, ki da se predajamo »opiju ljudstva«, odvrnila od morebitnega obiska polnočnice. Da, bile so tudi take učiteljice, goreče vernice

v novo ideologijo, ki je obljubljala raj na zemlji namesto v nebesih, pravcate rdeče nune, ki so neusmiljeno mesarile po otroških dušah. Vendar smo tudi takrat otroci rabili sanje in pravljice, zato so Božička nadomestili z Dedkom Mrzom (najprej naj bi bil prihajal iz Rusije, po Informbiroju pa od nekod z nedoločenege severa), ki pa sem se ga dolgo kar nekako bala, kajti v vrtcu me je nekoč trdo prijel, ker me je vzgojiteljica zašpecala, da sem pri ta nagajivih in kar pogosto za kazen

Dedek Mrz v starem piranskem vrtcu v 60-ih letih preteklega stoletja. (Foto: osebni arhiv)

in kotu. Pa vendar je bilo v vrtcu (v Piranu je bil na ulici IX. korpusa) pred novim letom naravnost pravljичno: vzgojiteljice so znale ustvariti vzdušje pričakovanja, z malim (kot na primer z s svetlečim čokoladnim papirjem – že prej smo ga doma skrbno zbirali otroci - oblepljenimi kartonastimi, različno velikimi zvezdami, ki so na nitkah visele s stropa po vsem vrtcu) pričarati sanjski svet poln dobrih vil, palčkov in, ne nazadnje, dobrega dedka mrza s košem daril.

Zakaj naj se danes pri nas veselimo

Danes, ko je komercializacija božiča presegla vse meje, ko se vsepovsod bleščijo lučke in svetlika ceneno plastično novoletno

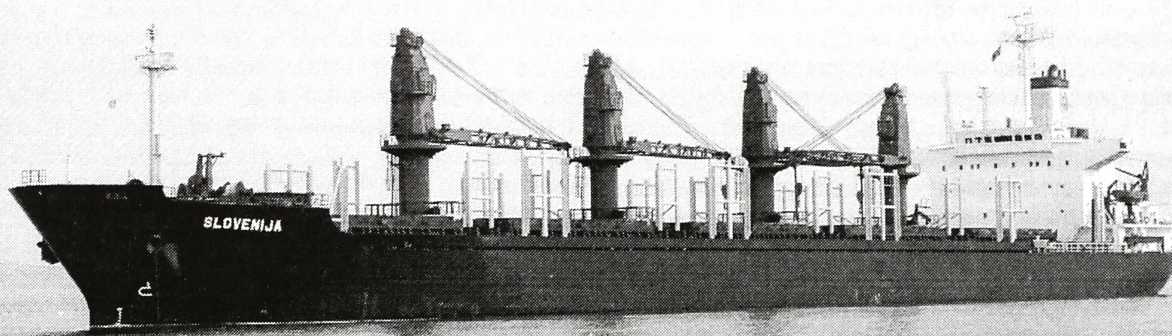
okrasje, ko božične melodije preplavljajo vsak hipermarket, da bi le vzpodbujale k večji potrošnji (in pozabi) prav za prav več ne vem, kaj naj bi pričakovali, česa naj bi se veselili... No, morda pa le – tega, da se otrokom ni treba več skrivati, če gredo k polnočnici, da se lahko svobodno veselijo jaslic, v šoli povedo, kaj jim je prinesel Miklavž in Božiček, za nameček pa še Dedek Mrz, čeprav je v sedanjih časih postal že odveč, ampak ljudje imamo radi darila, pa smo obdržali še njega (saj veste, raje preveč kot premalo, pa še dobra rezerva je lahko, nikoli se namreč ne ve - čeprav se zdi v današnjih časih nemogoče – kdaj bo kakšna nova ideologija (spet) zaslepila človeške glave, da bodo začele delati čistke in red ter plašiti otroška srca). Radostimo se torej, ker verujočim ni treba več skrivati svoje vere (nekateri so - ker so, da bi ga proslavili, na božiča dan vzeli dopust - v najbolj trdih komunističnih časih zaradi tega celo izgubili službo) ali učiti svoje otroke hinavščine, da se zaradi tega začno sramovati svojega verovanja. Sama že dolgo nisem več verna. Mogoče je vero v meni zatrla takratna šola oziroma celotna hiperideologizirana družba, morda samo moj lastni racionalni razmislek... Pa to sploh ni pomembno, veselim se, da je danes drugače, predvsem da ni več strahu v otroških očeh, ko pričakujejo božič.

Livija Sikur Zorman

* Smrad stoletja se razneži v jutro v teh uličicah. Nimate pojma, kako fini so ti vonji, pravo razkošje za boudelairovsko mentalnost: od mokrega kamna, ki diši po morju, do krompirjevega olupka, ki oznanja, da je življenje grenko v tem spletu izhodov. Tu gnijeta molitev in kletev z istim vonjem.

(Pavle Zidar: Tumor)

SPLOŠNA PLOVBA

Podjetje za mednarodne pomorske prevoze in storitve v pomorskem prometu, d.o.o.

Obala 55, 6320 Portorož, Slovenija

Telefon: 05 6766 000; Telefaks: 05 6766 100; e-pošta: plovba@s-plovba.si; www.splosnaplovba.com

Vsem želimo veselo praznovanje božičnih praznikov in srečno novo leto 2005

O srečanju invalidov – starostnikov

Društvo invalidov občine Piran je v nedeljo, 21. novembra v prostorih **Farosa v Luciji** pripravilo srečanje težjih in starejših invalidov. Udeležilo se ga je več kot polovica od sedemdeset pisno povabljenih članov. Glavni namen srečanja je bilo seveda druženje, obogatilo pa ga je predavanje **dr. Mirane Malc** o boleznih in težavah invalidov – starostnikov. Njenim poljudnim besedam so navzoči pozorno prisluhnili. Pozneje se je razvil sproščen pogovor o tem, kako naj si posameznik olajša težave in preprečuje morebitne zlome. Dr. Malčeva je poudarila, da je za starejšega invalida pomembna zlasti korajža in medsebojno razumevanje ter pomoč. Priporočala je vsakodnevno gibanje v naravi in vključevanje v družbo; tarnanje o boleznih in nadlogah pa naj raje ostane doma! Sledila je lepo pripravljena zakuska in prijetna sprostitvev ob klepetu, šalah, skeču in petju. Ob zaključku se je **ga. Hilda Vuga**, predsednica društva, zahvalila dr. Malčevi za brezplačno predavanja, Univerzi za tretje življenjsko obdobje Faros pa za gostoljubje. Poudarila je pomen takih srečanj in predstavila prihodnje načrte društva. Udeleženci so bili nad prijetnim nedeljskim popoldnevom navdušeni in si podobnih srečanj še želijo.

(J.S.)

“Znamenje nenadarjenosti je, če kdo zapravlja veliko časa s skrbjo za telo, če npr. opravlja dolgotrajne telesne vaje, če obilno je in in popiva, če predolgo poseda na stranišču ali če nenehoma pase svojo pohoto. Te stvari je pač treba opraviti mimogrede; vsa pozornost in skrb pa naj veljata duhu.”

Epiktet (učitelj filozofije v stari Grčiji, občudovalec Sokrata)

Tradicionalno srečanje

V dvorani KS Piran se je novembra zbralo veliko število občanov na tradicionalnem srečanju krajevne organizacije Rdečega križa Piran. Po pozdravnih govorih je **dr. Andrej Dernikovič** spregovoril o demenci, ki v poznem življenjskem obdobju prizadane vedno več ljudi in o znakih bolezni, ki nakazujejo njeno nastajanje. V kulturnem programu so nastopili osnovnošolci pod vodstvom **Zlate Knez** s pesmimi o prijateljstvu, pesnica in pevka **Katja Kalaba** iz Škofij, ki je ob spremljavi kitare zapela dve narodni ter svojo pesem, folklorno društvo Val Piran (štirje pari plesalcev s harmonikarjem) pa je predstavilo istrske plesse. Nastopajoči so navdušili in poželi velik aplavz. Ob razigranih zvokih harmonike je sledila zakuska.

Darinka Šušteršič

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očka in dedija **Toneta Fuksa** (6.4.1939-1.12.2004) s Senčne poti v Portorožu, se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom za izrečena sožalja in pomoč, darovano cvetje in sveče, ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala za skrb in nego celotnemu osebju Doma upokoencev Izola, še posebna zahvala ge. **Marjetki Popovski** za vnašanje vedrine v letih njegovega bivanja v domu.

Hvala tudi g. **župniku** za opravljen pogrebni obred ter podjetju **Okolje Piran** za organizacijo pogreba.

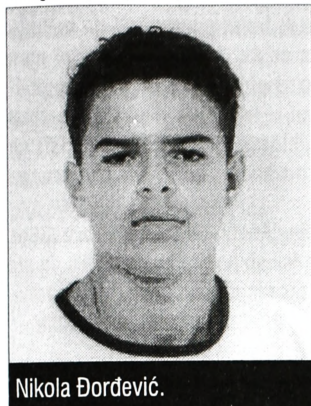
Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena HVALA.

Žalujoči žena Veronika, hčerki Irena in Danica ter vnukinja Petra.

Nikola Đorđević peti na svetu

Član Blinarskega kluba Antena **Nikola Đorđević** je na svetovnem mladinskem balinarskem prvenstvu v daljnem Čilu, osvojil peto mesto v natančnem izbujanju. Komaj 16-letni balinar je s tem dosegel enega največjih uspehov obalnega balinanja.

Nikola Đorđević.

»Nikola, ki se z balinanjem ukvarja komaj tri leta, postaja pravi steber prve ekipe Balinarskega kluba Antena. Nastopamo v prvi slovenski ligi – zahod, vendar naše ambicije segajo više, v super ligo. Prav z mladimi igralci – poleg Đorđevića je v klubu še nekaj izjemno nadarjenih igralcev – v dveh letih načrtujemo prodor v najvišjo ligo.« je povedal ponosni **Lučano Grožič**, član klubskega upravnega odbora.

(až)

Nadgradnja piranske telovadnice?

V fazi izdelave je idejni projekt nadgradnje telovadnice v Piranu, ki ga je naročil Športni center Piran. Na stehi telovadnice naj bi nastale tri večnamenske dvorane, kjer naj bi svoje mesto dobile vse oblike plesne dejavnosti, borilne veščine ter fitnes. Kot je povedal **Matjaž Ukmar**, v.d. direktorja Športnega centra, je naložba skupaj z ureditvijo bližnjega nogometnega stadiona ocenjena na 65 milijonov tolarjev.

Praznični »Hura, prosti čas« v Luciji

Športni center Piran v sodelovanju s športnimi društvi ter študenti Fakultete za šport pripravlja v sklopu vseslovenskega projekta **»HURA PROSTI ČAS – odprimo telovadnice«** športno – družabne prireditve v športni dvorani v Luciji. V ponedeljek, 27. decembra in torek, 28. decembra bodo med 11.00 in 14.30 organizirane igre z žogo za otroke in mladino. Najbolj pestro bo v sredo, 29. decembra, ko bo med 12.00 in 21.30 potekala športno – zabavna prireditev, namenjena različnim starostnim kategorijam. Predšolski otroci se bodo pomerili v spretnostnem poligonu, osnovnošolska mladina v igri med dvema ognjema, rokometu in nogometu, srednješolci v košarki in odbojki, študenti in vsi ostali pa v namiznem tenisu in badmintonu. Štiridnevna akcija se bo sklenila v četrtek, 30. decembra, ko bodo med 11. in 14.30 organizirane igre z žogo za otroke in mladino.

Mačke iz piranske galerije Duka.

Nogometaši na desetem mestu

Člansko moštvo NK Portorož-Piran je jesenski del prvenstva v tretji slovenski ligi – zahod sklenilo na desetem mestu (med 14 klubi). Kot pravijo v piranskem klubu, uvrstitev ni ne dobra ne slaba, po prikazani igri pa bi si vsekakor zaslužili kakšno mesto višje na lestvici. S pripravami za spomladanski del, ki se prične 5. marca, bodo začeli že januarja. Njihov cilj je v prvi vrsti obstanek v ligi, zavedajo pa se, da to ne bo lahka naloga. Še kako prav jim bi zato prišla kakšna spodobna okrepitev. V klubu so zelo zadovoljni z nastopi mlajših selekcij. Prav vse selekcija igrajo v svojih ligah vidno vlogo.

(až)

Športno dejavni v društvu invalidov Piran

Športnice in športniki Društva invalidov Piran so bili tudi letošnje leto izjemno dejavni. Poleg redne rekreacije, so se udeleževali tekmovanj v okviru osrednje slovenske zveze društev invalidov. Zlasti uspešni so bili na šahovskih, balinarskih in kegljaških tekmovanjih, kjer so posegali tudi po prvih mestih. Zadnji uspeh je dosegla ženska balinarska ekipa, ki je zmagala na turnirju v Postojni, organiziranem v počastitev mednarodnega dneva invalidov, 3. decembra. V društvu vsem športnikom želijo, da bi jim tudi v novem letu služilo zdravje ter da bi si še naprej krepili dobro počutje, tudi z organiziranim športnim udejstvom v okviru društva.

(vt)

Lepa poteza Športnega centra

V Športnem centru Piran so sklenili, da bodo 25.000 tolarjev, kolikor je bilo predvideno za nakup 150 voščilnic klubom, institucijam, sponzorjem, letos podarili 14 rejencem iz piranske občine, ki živijo po vsej Sloveniji. Sredstva zbira Center za socialno delo iz Lucije.

Oljčno olje nas pogreje

Nasujmo na grizljajčke kruha drobno nasekljana česen in peteršilj, prelijmo z oljčnim oljem in na hitro popecimo. To je istrsko slano pecivo, okusno in zdravo.

Policija svetuje

Dragi starši in otroci!

Spet je tu december, mesec veselja, božičnih in novoletnih praznikov, z voščili polnih lepih želja. Ugodno in prijetno praznično razpoloženje v decembru pa zaznamuje tudi množično pokaenje petard in drugih pirotehničnih sredstev. Zaradi tega policisti vsako leto znova obravnavamo številne zlorabe teh sredstev na krajih in v okoliščinah, ko je to z zakonom prepovedano. Medtem ko je takšno početje posameznikom in skupinam v zabavo, je za večino prebivalcev nadloga, ki jih spravlja v slabo počutje.

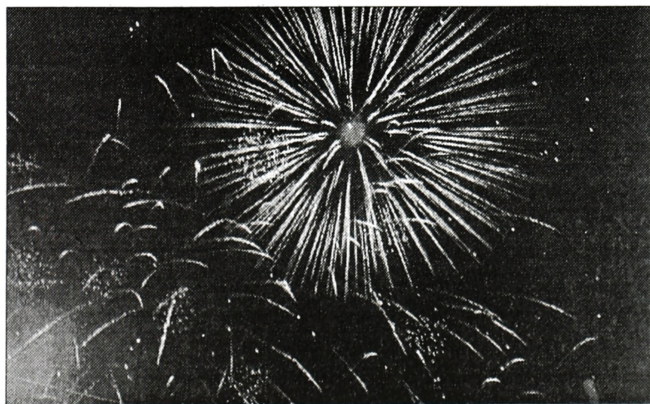
Nepremišljena, neprevidna in objestna uporaba pirotehničnih izdelkov pogosto povzroča celo telesne poškodbe (opekline, raztrganine rok, poškodbe oči itd), materialno škodo in vznemirja ljudi ter živali. Ker pa se uporabi pirotehničnih sredstev - kljub naštetim dejstvom in potencialnim nevarnostim - ne moremo povsem izogniti, predlagamo skupno skrb, da se jih uporablja samo na dovoljenem kraju in predpisani način ter izključno v obdobju, ko je to dovoljeno.

Kdaj je uporaba dovoljena in kje je izrecno prepovedana?

Pirotehnične izdelke, katerih glavni učinek je pok, se sme uporabljati izključno v času od 26. decembra do 2. januarja.

Njihova uporaba ni dovoljena v šolah in njihovi okolici, v bližini zdravstvenih domov in bolnišnic, vrtcev, domov za ostarele, v okolici cerkvenih objektov, v strnjenih naseljih, na hodnikih stanovanjskih blokov, v športnih objektih in na drugih krajih, kjer se zbira večje število ljudi. Uporabljati jih smejo le polnoletne osebe, otroci in mladoletniki pa lahko pirotehnične izdelke uporabljajo le pod nadzorom staršev ali skrbnikov. Ker pa prav otroci radi eksperimentirajo in preizkušajo svoje sposobnosti in pogum, lahko z lastno iznajdljivostjo dosežejo, da postane pirotehnični izdelek nevaren. Zaradi tega, dragi otroci in starši, s pirotehničnimi izdelki ne eksperimentirajte, saj oslepitve, opečeni prsti, prestrašeni sosedje in materialna škoda ne odtehtajo užitka, ki ga daje pok petarde!

Policisti bomo ukrepali proti vsem, ki bodo kakor koli kršili določila o uporabi pirotehničnih sredstev. Seveda pa si želimo predvsem to, da bi se s skupnimi prizadevanji izognili marsikateri nevarnosti in motečemu pokaenju ter do bi prazniki minili kolikor je mogoče mirno.

Ravnaj s človekom, kakršen je, in ostal bo, kakršen je. Ravnaj s človekom, kakršen bi lahko bil in moral biti, in postal bo tak, kakršen je lahko in bi moral biti.

Goethe

Buren predpraznični dan v Luciji

Letošnji zadnji november, torej dan pred dnevom mrtvih, si bodo piranski policisti zapomnili po povečanem številu primerov bolj »ekstravagantne« vrste. Že ob 10. uri jih je poklical Lucijčan in sporočil, da na cesti Obala pred njegovim parkirnim prostorom leži pijana ženska. Povedal je, da jo je hotel povprašati po počutju oziroma opozoriti, naj se umakne s ceste, pa ga je napadel njen pes mešanček in ga ugriznil. Pes se ni ohladil niti ob prihodu policistov, saj je enega od njih ugriznil v hlačnico. Pobesnelo žival je na koncu pomiril šele »pasji psihiater« (higienik). Policisti so 43-letni ženski naložili 50 tisočakov kazni zaradi neprimerne zavarovanja nevarne živali.

Policisti so bili nekaj pred 14.uro obveščeni, da se v stanovanju na Fazanski ulici pretepata zakonca. Odhiteli so na kraj in ugotovili, da sta se zaradi denarja sprla 42-letni mož ter njegova dve leti mlajša žena. Med preprirom je jezni mož ženi izmaknil stol, tako da je ta padla na trda tla. Svoje bosta povedala sodniku za prekrške.

Le uro pozneje so policisti odhiteli v lucijsko osnovno šolo, kamor se je zatekla 85-letna ženska, ki sta jo na pločniku Šolske ulice napadla dva mlajša moška. Napad sta izvedla z uporabo sile. Po krajšem spremljanju, se je eden od roparjev zaletel v njen hrbet in hotel z obema rokama povleči torbico iz njenih rok. Ženska se je opotekla, izgubila ravnotežje ter se pri padcu na asfalt poškodovala. Kljub padcu, je ženski uspelo obdržati torbico v rokah, storilca pa sta ob močnem odporu oškodovanke »obupala« in zbežala. Policija je potrebovala dva dneva, da je storilcem prišla na sled. Na podlagi zbranih obvestil, so prostost odvzeli dvema mlajšima povratnikoma z našega območja. Storilca sta pri izvrševanju kaznivega dejanja izkoristila zelo slabe vremenske razmere (mraz, oblačnost in močno deževanje), zaradi katerih se v tem času na ulici ni nahajalo večje število ljudi, ki bi dejanje lahko preprečili.

(až)

Rop pošte v Sečovljah

V torek, 30. novembra nekaj po 18. uri je prišlo do oboroženega ropa pošte v Sečovljah. Zamaskirana roparja sta uslužbenki zagrozila s pištolo, ukradla denar in zbežala. Policija je takoj organizirala blokado širšega območja in pregledovanje terena, vendar sta se jima roparja izmuznila. Po opisu, naj bi bila oba roparja stara med 20 in 25 let, visoka 170 centimetrov, oba suhe postave. Vsi, ki bi o predrznih roparjih kaj vedeli, naj pokličejo na tel. št.113 oziroma anonimni telefon št. 080-1200.

(až)

Petarda fantu odtrgala pet prstov

V noči na soboto (18.12.) je prišlo v Luciji do hude nesreče pri igri s petardami. Policijo je poklicalo dekle in povedalo, da je njenemu prijatelju v roki počila petarda ter da se je hudo poškodoval. Na kraj so nemudoma odhiteli reševalci in policisti ter naleteli na žalosten prizor: 14-letnemu fantu je petarda tako hudo poškodovala roko, da mu je odbilo vseh pet prstov desne roke. Fanta so odpeljali najprej v izolsko bolnišnico, od tam pa v ljubljanski klinični center. Policisti še ugotavljajo za kakšno petardo gre in kje jo je fant dobil.

(až)

V Zdravstvenem domu Piran skrbijo za zdravo hujšanje

Uspešni programi svetovanja za zdravje

V letošnjem iztekajočem se letu so v Zdravstvenem domu Piran, v okrilju Zdravstveno vzgojnega centra, potekale tri delavnice zdravega hujšanja. Posamezna delavnica je 16-tedenski program, ki obsega štirinajst srečanj v skupini, s prav toliko krat telesne aktivnosti, z dvema dvokilometrskima testoma hoje, ko se preverja telesna zmogljivost.

V delavnice je bilo vključenih petdeset posameznikov vseh starostnih skupin med 20. in 75. letom starosti, ki jih je napotil njihov izbrani zdravnik in so že uspešno obiskovali krajše delavnice, v katerih je tekla beseda o promociji zdravja, dejavnosti viganja, telesni dejavnosti in zdravi prehrani

ciljev si vsak posameznik izdelal svoj načrt dela. Poleg s težo neposredno povezanih ciljev pomaga takšen pristop uresničiti še druge. Članom ne govori o tem, kako se morajo obnašati, ampak kako naj gledajo na svoje **vedenje** in kako naj bi o njem razmišljali. Poleg tega posameznike nauči prepoznati lastno zavedno in nezavedno motivacijo za spremembe. V prvi vrsti pomembno je prepoznanje, da gre za **dolgoročno spremembo**, za spremembo **življenjskega sloga**.

Udeleženci so redno pisali **dnevnik**, v katerem so se temeljito posvetili sebi. Ob rednem tehtanju so si postavili **individualne in skupinske cilje**.

Naučili so se, kaj pomeni zdravo in varno hujšati: štiri do šest mesecev hujšanja od pol do kilograma na teden, naslednjih šest mesecev pa vzdrževanje zelene telesne teže. Udeleženci so tako pridobili veliko znanja o vplivu povečane telesne teže in debelosti na zdravje, o zdravi in varni ciljni teži, energijskem ravnovesju, vnosu, porabi in energijski bilanci. Pogovarjali so se tudi o pomenu različnih vplivov na telesno težo (širše okolje, družina, čustva, stres).

V delavnicah so se zbirali ljudje, ki so drug drugega **vzpodbujali, opogumljali, razumeli**, si vzajemno in **trajno pomagali**.

Spoznali so pomen **pozitivne samopodobe**, sprejemanja samega sebe, izražanja emocij, čustvenega doživljanja posameznika, ki se vzdržuje in traja, ker o določenih stvareh razmišljamo na določen način. Spoznali so še, da redna, čeravno zmerna **telesna dejavnost**, pa **sprememba** prehranskih navad in **vzdrževanje** zdravega prehranjevanja prinašajo dolgoročne rezultate. Zavedli so se torej smiselnosti povezovanja teoretičnega znanja s prakso, pri čemer jim je bila v pomoč tudi gospa **Emilija Pavlič**, priznana kuharica in avtorica knjige Za otroke kuhajmo zdravo, ki je obiskovalcem programa praktično prikazala zdravo, enostavno in letnim časom primerno kuhanje. »*Vesela sem, da so se v ZD Lucija med prvimi odločili povezati strokovno znanje s praktičnimi izkušnjami. V skupini sem spoznala, da si ljudje želijo praktičnega kuharskega znanja, predvsem takšnega, prilagojenega okolju, v katerem živimo, ter kako zmanjšati izdatke za prehrano. Ker je kuhanje tudi gibanje, ustvarjanje in razvijanje pozitivnega odnosa do hrane, prehranjevanja in sebe, je pomembno, da si čim več obrokov pripravimo sami in z ljubeznijo. Naj zadiši po domače! Le tako se bo naša kulturna dediščina prenašala iz roda v rod*«, je ob zaključku programa povedala kuharska mojstrica Emilija Pavlič.

Dragica Blatnik, dipl. m.s., koordinatorka in izvajalka Zdravstveno vzgojnih programov ZD Piran

Zdravstveni dom v Lucija

(ta je obsegala pet srečanj), indeks njihove telesne mase (ITM) pa je bil višji od 30 (kar pomeni, da posameznikova teža za 20 ali več odstotkov presega zanj primerno težo).

Kako so delavnice potekale in kaj so delali?

V delavnicah so uporabljali tehtno znanstveno osnovane metode, pri katerih je poudarjena varnost pri spremembah prehrane in telesne dejavnosti, zavzemanje za postopno izgubo telesne teže ter za postavljanje stvarnih ciljev glede končne teže. Za doseg te

LUMA ŠPORT
TRGOVINA in SERVIS KOLES
Zimska oblačila za kolesarje
PORTOROŽ-LUCIJA, Obala 127 (v križišču)
URNIK: vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 19.
sobota od 9. do 12.
Tel.: 05 677 10 70
e-mail: lucmag@siol.net
Spletna stran: www.lumahrvatini.si

Teni Computers
Teni d.o.o. Portorož
Liminjanska 96
tel: 05/6778-300
fax: 05/6773-225
e-mail: info@teni.si http://www.teni.si

Servis in prodaja računalniške opreme

Oko, ogledalo ženske notranjosti

Bližajo se praznični dnevi k čemur sodijo tudi številne prireditve, kolektivne zabave, srečanja ter slavnostne večerje. Vsekakor si vsaka ženska želi lepega videza in urejenosti. Ob obleki, pričeski, najmodernejših čevljih ima pomembno vlogo tudi ličenje (make up). Slednjemu bomo posvetili nekoliko več pozornosti.

Kožo najprej očistimo s čistilnim mlekom, navlažimo s tonikom in kot podlago naneseemo gel ali vlažilno kremo. Že prej pa poskrbimo za lepo oblikovane in populjene obrvi, poudarimo namreč značilnosti obraza ter osebnost. Ko se krema vpije v kožo, začnemo z nanosom korektorja, ki nam bo prekril razne nepravilnosti na obrazu. Temu sledi tekoči puder, ki pa ga ne nanašamo kot kremo, temveč ga vtremo s konicami prstov ali vlažno gobico. Ton pudra preverimo na vratu in naj bo za odtenek svetlejši od barve kože. Nadaljujemo s pudrom v prahu, ki ga naneseemo z gobico po vsem obrazu, da vse skupaj utrdimo. Na koncu s čopičem zabrisano, v za odtenek temnejšem pudru v kamnu, poudarimo ličnici.

Če so naše obrvi svetlejšje barve, jih lahko poudarimo s svinčnikom, barva pa naj bo nekoliko milejšja od barve las. Oko naj bo, kot ogledalo ženske notranjosti, primerno ovrednoteno s pomočjo »perl«-senčila za veke. Oči obrobimo s svinčnikom temnejše barve, ki ga nato zabrišemo. Senčila za veke največkrat med seboj mešamo, in sicer z najmanj dvema različnima odtenkoma. Z debelejšim čopičem zarišemo svetlejšje senčilo na notranjo stran veke, nato pa z ostrim čopičem še temnejše senčilo na zunanjo stran veke. Senco zabrišemo proti zunanjemu kotu očesa. Ker gre za večerno ličenje, lahko, kot sem že omenila, malce pretiravamo z močnejšimi barvami in bleščicami.

Pri večjih očeh lahko spodnji vekki obrobimo s črno barvo, kar pričara nekako orientalski videz. Majhne oči lahko navidezno povečamo z belo barvico. Pri izbuljenih očeh naneseemo na zgornjo veko temno senčilo in ga zabrišemo proti sencem in zgornjemu delu očesa. Pri udrtih očeh nanašamo ličila svetlejših tonov. Sledi tuš za trepalnice (maskara), ki jo naneseemo tudi na spodnje trepalnice.

Ostanejo še ustnice, ki veljajo za ogledalo zunanosti, čutnosti (senzualnosti) in komunikacije. S svinčnikom jih obrobimo, lahko tudi nekoliko povečamo, vendar svinčnik ne sme biti pretemen, usklajen mora biti s šminko. Povlecite še zdaj izredno priljubljeni glos, ki daje ustnicam bleščeč sijaj in jih naredi popolnejše, če želimo naravnejši videz ustnic, pa lahko celo povsem nadomesti šminko. Splošno pravilo je, da so bolj poudarjene bodisi oči bodisi ustnice. Na koncu s pudrom v prahu še malce osvetlimo obraz, predvsem čelo in nos.

Barve senčil izbiramo glede na barvo obleke in na to, kakšen tip človeka smo (barva las, oči). Če se odločimo za tople barve senčil (rjava, marelična, zlata), naj bo v takih barvah tudi šminka. Če pa nam bolj ustrezajo hladnejše barve (modra, vijolična, roza), bomo izbrali temu primerno šminko.

Trend za prihajajočo zimo narekuje močnejše ličenje v temnejših barvah, kar pomeni, da ne smejo manjkati črna obrobljanje oči (črn »eye-liner«), temnejša senčila, od temno sive do močno vijolične ter več plasti maskare. Poudarjene so predvsem oči. Ličenje je v veliki meri stvar okusa. Pomembno pa je, da se naličene dobro počutite in da ste si všeč.

Želim vam čim veliko domišljije, pa lepe praznike!!!

Maja Grbec, zdravstveni in kozmetični tehnik

FELOLUX d.o.o

Trgovina, izvajanje in proizvodnja

Padna 5, 6333 Sečovlje

**ELEKTRO, RAZSVETLJAVNA,
VODOVODNIH,
OGREVANJA,
PLINSKIH,**

Liminjanska 111, 6320 Lucija

(v obrtni coni)
Felix & Flavio
GRIZON

Tel.: 05/677-22-82

Slaščičarna dobrih sladice

MIGNON

**v Portorožu
in pekarna z butikom sladkih
dobrot**

**v Luciji vas vabita,
da si posladkate zimske urice...
Pričakujeta vas tudi v novem letu...**

Srečno!

NASMEJMO SE S PORTOROŽANOM

Silvestrski spored RTV Portorož

Za najdaljšo noč v letu smo krajanom pripravili spored, kakršnega ne premore nobena tv postaja v Evropi; kot nihče v Evropi ne premore še nekaterih stvari, katere imamo in se jih ne moremo znebiti...

07.00 - *Budnica* - Kot vsako leto, jo tudi tokrat izvaja krožeči ansambel veseli **Smetarji**.

08.00 - *Prva jutranja poročila* - Za prijeten začetek dneva vam bomo zamolčali vse novice o delu občinskega sveta, o črnogradnjah v Portorožu in o usodi piranskih ribičev (o cipjih že vemo, da jim je naklonjena...).

09.00 - *Otroška matineja* - Našim najmlajšim bomo prečitali nekaj pravljic iz najnovejše zbirke slovenskih politikov. Sledila bo zabavna risanka o doživljajih krajana, ki se vsak dan vozi po Belokriški cesti.

12.00 - *Kmetijska oddaja* - Osrednja tema oddaje bo vpliv velikih živin na spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč v naši občini. Naš kmetijski strokovnjak pa bo nanizal tudi nekaj ugotovitev glede vse večjega števila govedi v politiki in gospodarstvu.

13.00 - Glasba po željah - Domači ansambel **Otožni krajan** bo izvajal sledeče viže:

- občinski vladi: *Adijo, pa zdrava ostani...*

- inšpekcijskim službam: *Vse je prihajalo, njega ni b'lo...*

- črnograditeljem: *Kaj nam pa morejo...*

- gospodu Podobniku: *Lipa zelenela je...*

- avtorjem lokacijskega načrta: *So tičice zbrane...*

15.00 - *Hitchcock vam predstavlja* - Kratka grozljivka z naslovom **Zazidajmo morje**.

16.00 - *Film desetletja* - Naši domači avtorji so ustvarili priredbo znanega filma *Od tu do večnosti*. Dogajanje so prenesli v naš čas in nam spregovorili o obnovi starega hotela Palace.

18.00 - *Muppet Show* - Predvajali bomo videofonske posnetke seje državnega zbora.

19.00 - *Kulturna oddaja* - V studio bomo povabili lastnike gostinskih lokalov, ki svoje ponudbe dopolnjujejo s kulturnimi točkami po koncu urnika obratovanja. Spregovorili bodo o nerazumevanju, katerega so deležni njihovi estradni umetniki s strani publike, ki stanuje v neposredni bližini lokalov. - Sledila bo reportaža o čistilni akciji v Sečoveljskih solinah in razlaga o tem, zakaj je bilo med več kot sto udeleženci samo približno tretjina domačinov.

20.00 - *TV dnevnik* - **Domače novice**: Osrednji komentar bo veljal novembrski okrogli mizi o turizmu, kjer so izvajalcem v naši občini očitali, da gostom nudijo premalo novega; kar seveda ni res, saj občinske službe vsako leto nudijo nove ukrepe (od redarstva, prometnega režima, gradbenih del sredi sezone in še česa do razstav smeti in drugih folklornih posebnosti), ki gostom popestrijo dopust. - O lokacijskem načrtu, solinah in javnih delih ne bomo govorili, ker postajajo vse bolj področje vedeževalk. - **Novice iz tujine**: Osrednja tema ostajata gospod **Joras** in **Podobnikova** lipa. Če bo novi predsednik vlade do 31.12. končno izjavil kaj zares konkretnega in novega o meji s Hrvaško, vas bomo obvestili. - **Športne novice**: V občini se vse bolj uveljavlja telovadba z jeziki, zaradi česar nekoliko nazadujejo druge športne panoge (tek čez ovire predpisov, rokoborbe s črnograditelji itd.). Tudi met kopja v dobre predloge občanov se je nekoliko razmahnil. - **Vremenska napoved**: Vsem, ki znajo obračati plašč po vetru, bodo vremenske prilike izredno naklonjene. Obilna deževja zakonskih sprememb bodo skalila vodni sistem, kar bo razveselilo vse, ki radi ribarijo v kalnem. V visoka drevesa ne bo treskalo, ker imajo dobre strelovode.

20.30 - 24.00 - *Silvestrski spored* - Začeli ga bomo z nastopom piranske folklorne skupine Šankisti, ki nam bo odpela in odplesala svoj dobro znani nočni repertoar.

- Sledila bo *humoristična točka*. Avtorji lokacijskega načrta nam bodo razlagali svojo vizijo Portoroža, zatem bo nekaj znanih šaljivcev bralo odlomke iz svojih predvolilnih govorov (samo tiste, ki so poželi največ smeha). Ljubitelji črnega humorja si bodo zatem lahko ogledali kratek skeč z naslovom *Arze opolnoči ali stanovanje z razgledom na grobove*.

- Za *glasbeni intermezzo* bo poskrbel ansambel **Golf Snob** in nam predstavil svoja najnovejša hita: prvi nosi naslov *Minister, zakaj ne misliš name*, drugi pa *Nestrpno te čakam, luknjica*.

- V nadaljevanju sporeda vam bomo predvajali premiero domače grozljivke **Intervju z duhovi**. Dogajanje je postavljeno med zidove starega hotela Palace. Nosečnicam in srčnim bolnikom ogled filma odsvetujemo!

- Malo pred polnočjo vas bomo spravili v smeh z zabavnim dokumentarnim filmom o dobrodušnih Lucijčanih, ki verjamejo v gradnjo obljubljenih hrupnih pregrade.

- O polnoči *novoletne čestitke*, nato pa z ansamblom **Občinarji** do jutra plesna glasba pod skupnim geslom **Eni igrajo, drugi plešejo**. Vmes kratek znanstveno-fantastični film *Zmagoslavje cestne razsvetljave v piranski občini ali utopija brez primere*.

Želimo vam obilo zabave!

AVDITORIJ PORTOROŽ

četrtek, 30.12. ob 20. uri: NOVOLETNI GALA KONCERT ORKESTRA SLOVENSKE FILHARMONIJE. Dirigent: GEORGE PEHLIVANIAN. Solisti: OLGA KAMINSKA (sopran), SERGEJ KISELEV (tenor) in ANJA BUKOVEC (violina).

Na sporedu bodo najlepše arije za tenor, sopran in najpopularnejša dela za orkester vseh časov: G. Verdi, G. Puccini, J. Strauss, F. Lehár, B. Smetana, G. Rossini, A. Khatchaturian, P.I. Tchaikovsky, J. Offenbach, V.S. Avsenik, B. Adamič.

Ob zaključku novoletnega koncerta in ob 40-letnici sponzorja Casino' Portorož bomo v avli Avditorija skupaj nazdravili prihajajočemu novemu letu s kozarčkom penine in novoletnimi dobrotami sponzorjev.

Vstopnina: 8.000 SIT, 6.500 SIT.

UNID d.o.o. Piran

- mladinski servis
- Internet storitve, web design

Župančičeva 14, 6330 Piran

tel./fax 05 / 673-15-21

<http://www.unid.si>

Email: servis@unid.si

S.P.

MI MED SEBOJ

☼ Voščilnica Kozmetičnega salona z Lepe ceste v Portorožu vsem bralkam in bracom:

Razkrijte svoje želje,
Morda jih bo kdo opazil.
Vso srečo pri tem.

In naj prijazni novi čas prinese vse,
Kar je staro leto zamudilo,
Ljubezen, srečo, zdravje in veselje,
To moje novoletno je voščilo.

☼ Svet Krajevne skupnosti Lucija vošči vsem **lucijskim krajanom** vesel božič in srečno novo leto 2005!

☼ V imenu celotne mladinske skupine Župnije sv. Lucije se zahvaljujem cenjenemu župniku **Janezu Kavčiču** za vsa njegova dejanja, ki jih je naredil za nas mlade v letu 2004. Naučil nas je tudi ljubiti: "Ljubezen povzroča trpljenje, kajti odkar obstaja greh, ljubiti pomeni križati se za drugega!" Rad bi mu tudi zaželel veliko sreče, zdravja in še naprej potrpežljivosti do nas mladih v bližajočem se letu 2005! Vsem pa bi zaželel: vesel božič in srečno novo leto 2005! **Tin Orlič**

☼ Vodstvo območnega združenja Rdečega križa Piran želi vsem **članom, prostovoljcem, krvodajalcem, donatorjem in zunanjim sodelavcem** vesele praznike in srečno novo leto 2005. Hvala, ker ste skupaj z nami reševali drobne in velike stiske ljudi. Ohranite enako zagnanost in vir pozitivne energije tudi za prihajajoče leto, saj človeka notranje bogati.

☼ Božič - mali Bog, Emanuel – Bog z nami je praznik novega Življenja. To je znamenje, da Bog še ni obupal nad človekom. Nasprotno, ko je bila noč najtemnejša in človeška beda največja, se je zgodilo. Daleč od zunanjega blišča in vrveža, v največji revščini – v hlevu, se je rodilo Življenje. Bog je prišel na svet tako neopazno, da ga večina ljudi ni videla. Samo tisti, ki so bili dovolj majhni, da so lahko zaznali sporočilo, so opazili čudež Življenja. Ni jih ovirala neurejenost in umazanija v njem. Kajti Življenje je zasedilo vso nepopolnost prostora. Hlev je postal svetišče. Kajti hlev je podoba človeka, tebe in mene. Veliko smeti se nabere. A če odpremo vrata in pustimo, da se božje Življenje rodi v nas, bomo lahko postali svetišče Svetega Duha.

Z Župnijskim pastoralnim svetom se pridružujemo voščilu našega novega metropolita, z željo, da bi se tudi v srcih **Portorožanov** rodilo Življenje, župnik **Franc Prelc**

Številka/ Numero 6 * December 2004 - Januar 2005 / Dicembre 2004 – Gennaio 2005 * letnik/ anno XV* Portorožan je vpisan v republiški register časopisov pod št. 850 * izdajatelj in ustanovitelj **KRAJEVNA SKUPNOST PORTOROŽ/ COMUNITA' LOCALE DI PORTOROSE** * Naslov uredništva/ L'indirizzo della redazione: Obala 16, p.p. 46, 6320 Portorož/ Lungomare 16, 6320 PORTOROSE * UREDNIŠTVO/ REDAZIONE: **Marko ZORMAN** (gl. urednik), **Mitja JANČAR** (odg. urednik), **Andrej ŽNIDARČIČ** (sekretar), **Livija SIKUR ZORMAN**, **Nada KOZINA**, **Heidi MIKUŽ** * računalniški prelom: **Edi ZADNIK** * tisk/ stampa: **PIGRAF d.o.o. Izola** * izhaja: mesečno * naklada: 3.000 izvodov* cena: 0 SIT * Tel. Uredništva: 05/ 674-09-48 ali 674—09-47* e-mail: ks.portoroz@amis.net * V TEJ ŠTEVILKI SO SODELOVALI ŠE/ A QUESTO NUMERO HANNO COLLABORATO: **Sonja POŽAR**, **Špela PAHOR**, **Valentina KLEMŠE**, **Karmen KODARIN**, **Maja GRBEC**, **Nives MARENČIČ**, **Martina TOMŠIČ**, **Dragica BLATNIK**, **Vera FUKS**, **Darinka ŠUŠTERŠIČ**, **JOŽICA SORTA**, **Klavdija MERVIČ**, **Franc PRELC**, **Igor BIZJAN**, **Ivan ZUPANČIČ** – župa, **Marijan ŠABIČ**, **Rafael DODIČ** in še kdo.

Kam k polnočnici?

Za vse piranske občane, ki želijo sodelovati pri kakšni od letošnjih polnočnic, je naša sodelavka **Lea Kalc Furlanič** zbrala podatke o lokacijah in urnikih svetih maš na božični večer (s 24. na 25. december). V Piranu bo v cerkvi sv. Frančiška ob 23,45 najprej božičnica, ob 24. uri pa polnočnica. V portoroški cerkvi bo ob 18. uri otroška božična maša, ob 23,30 božičnica, ob 24. uri polnočnica. V lucijski cerkvi bo ob 16. uri otroška božična maša, v športni dvorani bo ob 23,30 najprej božičnica pevskega zbora sv. Lucije, ob 24. uri pa polnočnica. Polnočnice bodo tudi v sečoveljski in strunjanski cerkvi.

Ob dnevu prostovoljstva darovalo kri 60 krvodajalcev

Območna organizacija Rdečega križa Piran je v petek, 3. decembra ob dnevu prostovoljstva (5.december) na transfuzijskem oddelku izol-ske bolnišnice pripravila krvodajalsko akcijo. Udeležilo se je je okrog 60 krvodajalcev, skoraj vsi, ki so v letošnjem letu že darovali kri. Ob tej priložnosti se jim je vodstvo OO RK Piran zahvalilo za njihov neprecenljiv prispevek skupnosti, koprška družba Interfin naložbe d.d. pa je prav vsem udeležencem podarila dežnik.

• »Otrokom bom dopovedal, kaj je v resnici njihova domovina. Njihova domovina pa so drevesa, njive in zemlja, ne pa bombastična gesla.« (*E. M. Remarque: Vrnitev*)

• ... v šalah je najbrž več resnice kakor v algebrskem osmišljevanju sveta. (*Pavle Zidar*)

• Odvetnik, duhoven, zdravnik, politik, novinar – to so šušmarji, ki svetu otipavajo pulz. (*Henry Miller: Rakov povratnik*)

PROSTOVOLJNI PRISPEVKI:

Za Portorožana so darovali: **gospa** iz Mirnega kota 5.000 tolarjev, **Mojmir KOVAČ** 5.000 tolarjev, **Lucijčanka** 2.000 SIT, družina **ČEPAR** 4.000 SIT, družina **BUKOVŠEK** 3.000 SIT, **Julka MAROLT** 2.000 sit, družina **SEJDINOVSKI** 2.000 SIT, **Ilonka HAJNAL** 2.000 tolarjev in **SPLOŠNA PLOVBA PORTOROŽ** 50.000 tolarjev.

Za Portorožana lahko prispevate osebno v tajništvo krajevne skupnosti Portorož (Obala 16, I. nadstr.) ali po položnici na transakcijski račun KS Portorož pri UJP - Urad Koper, št. 01290-6450836431, s pripisom »Za Portorožana«. Zahvaljujemo se vsem, ki se odločite prispevati za Portorožana.

*2005 naj bo v znamenju sonca
in zvezde bodo na vaši strani.*

Grand hotel Palace

Božično – novoletni program v Cafe Centralu

18. 12. ob 21.00	Polona Furlan
22. 12. ob 21.00	Mojca Maljevac
25. 12. ob 21.00	Christmas Jazz Quartet
26. 12. ob 21.00	7+
28. 12. ob 21.00	Slavko Ivančič - prednovoletni koncert ob klavirju

"Festival vroče čokolade" od 28. 11. 2004 do 09. 1. 2005

32 vrst vroče čokolade
10 vrst gurmanskih čokoladnih krožnikov
10 vrst ledene čokolade
32 vrst čokoladnih fondijev
6 vrst sladolednih specialitet z vročo čokolado

taverna Fogoler v Grand hotelu Palace

Primerna za prednovoletna srečanja za zaključene skupine do 30 oseb .
Priporočamo meni "Istrske variacije" s petimi hodi za 5.500 SIT po osebi.
Ponujamo hladne plošče: pršut na kavaletu, mortadela, domača suha salama,
domač sir, olivni kruh, čebulni kruh, olive, širok izbor vin,...

Rezervacije in informacije na telefon 05 696 10 20

JAVNO PODJETJE
OKOLJE PIRAN D.O.O.

Fornače 33, 6330 PIRAN

**Vsem občankam in občanom, uporabnikom
storitev našega podjetja ter poslovnim
partnerjem, znancem in prijateljem
se zahvaljujemo za letošnje
sodelovanje in želimo**

**VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE
IN SREČNO NOVO LETO 2005.**

Naj naša občina postane bolj zelena, do okolja prijazna.

Javno podjetje OKOLJE Piran

Občankam in občanom želimo vesele Božične praznike
in srečno Novo leto 2005
Gentili concittadini, vi auguriamo Buon Natale
e Felice Anno Nuovo 2005

Prijateljstvo s Sečoveljskimi solinami lahko sklenete tudi
v trgovini Benečanka na Tartinijevem trgu v Piranu!

Odpri smo vse dni v letu. V zimskem času smo vam na voljo
med 10.00 in 17.00 uro. Z veseljem vam bomo svetovali pri
nakupu. Obiščite nas in razveselite svoje najbližje z izdelki iz
naših bogatih prodajnih programov.

SOLINE Pridelava soli d.o.o. - Produzione sale S.r.l., Seča 115, 6320 Portorož, tel.: +386 (0)5 6721 330, fax: +386 (0)5 6721 331
www.soline.si

Adriaticov novoletni žarek v Kopru

V Adriatic zavarovalni družbi smo se odločili, da letos sredstva, ki jih namenjamo obdarovanju v prazničnih dneh, usmerimo v dobro gesto "Adriaticov novoletni žarek za bolnike". Obdarili smo 9 bolnišnic. Devet bolnišnic v 9 regionalnih okoljih, povsod tam, kjer nam že vrsto let zaupajo naši zavarovanci in med njimi tudi 272.000 zdravstvenih zavarovancev. Na ta način vračamo zaupanje in s sredstvi prispevamo za še kakovostnejše in hitrejše zdravljenje.

Z dobro gesto "Adriaticov novoletni žarek za bolnike" želimo kot družbeno odgovorno podjetje vnesti v prednovoletni čas prijazno misel in praznično darilo vsem z dobro željo, da je zdravje potrebno varovati in negovati. Kajti zdravje je neprecenljivo. Ko pa potrebujemo zdravstveno pomoč, naj bo ta hitra in kakovostna.

Adriaticov žarek za bolnike je obsijal:

- Splošno bolnišnico Izola
- Onkološki inštitut Ljubljana
- Bolnišnico za ženske bolezni in porodništvo Postojna
- Splošno bolnišnico Celje
- Splošno bolnišnico "Dr. Franc Derganc" Nova Gorica
- Bolnišnico za ginekologijo in porodništvo Kranj
- Splošno bolnišnico Murska Sobota
- Splošno bolnišnico Maribor
- Splošno bolnišnico Novo mesto

Donacijo milijon tolarjev za nakup laserskega aparata za fotokoagulacijo, sta **Mirku Miklavčiču**, direktorju bolnišnice, predala direktor Adriaticove enote v Kopru, **Borut Širca** in direktor področja trženja v Adriaticu, **Vinko Franetič**. Poudarila sta, da želi Adriatic kot družbeno odgovorno podjetje s sredstvi vračati zaupanje zavarovancem v 9 regionalnih okoljih, povsod tam, kjer ima poslovne enote, kjer posluje in živi.

Na fotografiji: (osebje okulističnega oddelka in strokovna direktorica bolnišnice Nataša Črnič Šuligoj dr. med. (skrajno levo), ob panoju levo Borut Širca, v ospredju Mirko Miklavčič in Vinko Franetič (desno).

VEČ IN ZANESLJIVO NAŠIM ZDRAVSTVENIM ZAVAROVANECM

V prednovoletnem času iskrena hvala vsem našim 272.000 zdravstvenim zavarovancem, ki nam zaupate že vrsto let. Verjamemo, da smo z odgovornim poslovanjem, kakovostjo naših storitev, najugodnejšo ponudbo zdravstvenih zavarovanj ter nenezadnje z dolgoletno konkurenčno premijo, upravičili vaše zaupanje. Dolgoročno sodelovanje in vaše zaupanje bomo v letu 2005 še nadgradili z obogateno ponudbo.

VEČ IN ZANESLJIVO VSEM NAŠIM ZAVAROVANECM

Želimo vam zdravja polno, zadovoljno in prijazno leto 2005.

www.adriatic.si